

792(091)
+886(092)

KRLEZA

Мод. 4923

Muzej pozorišne umetnosti
SR Srbije
Beograd
novembar 1973

Povodom 80-godišnjice
života Miroslava Krleže
i 60-godišnjice rada
Muzej pozorišne umetnosti
SR Srbije
priređuje izložbu
»Miroslav Krleža na
beogradskoj pozorišnoj sceni«.

Autor izložbe i kataloga:
Ksenija Orešković

Ja sam na sceni počeo da radim s gorućim vlakovima, s masama mrtvaca, vješala, sablasti i dinamike svake vrste... (Hrvatska rapsodija, Galicija, Mikelandjelo, Kolumbo, Golgota itd.) sve moje drame iz onog vremena, sve je to bilo traženje takozvane dramatske radnje u sasvim krivom smjeru: u kvantitativnom (Golgota, Adam i Eva, Kraljevo). Dramatska radnja nije kvantitativna, napetost pojedine scene ne ovisi od izvanje dinamike događaja, nego obratno: snaga dramatske radnje je ibsenski konkretna, kvalitativna, a sastoji se od psihološke objektivacije pojedinih subjekata koji na sceni doživljavaju sebe i svoju sudbinu, ne može dakle biti dobre drame bez unutarnjeg psihološkog volumena kao glazbala i dobrog glumca kao svirača koji na tom glazbalu svira..
(M. Krleža 1928. pre čitanja svoje drame »U agoniji«)

Miroslav Krleža na
beogradskoj pozorišnoj sceni

KRLEŽA

Д.У. 492 (091) + 886 (092)

Miroslav Krleža se prvi put pojavio u Beogradu, na sceni Narodnog pozorišta, u marta 1924. godine. Tada su u Beograd došli umetnici zagrebačkog Narodnog kazališta i izveli nekoliko predstava, među kojima i Krležinog »Vučjaka«, 15. marta 1924. u režiji dr Branka Gavele. Tako, sticajem okolnosti, Beogradani su za svoj prvi susret sa Krležom kao dramskim stvaraocem imali predstavu Zagrebačkog kazališta i zagrebačkog reditelja.

Gostovanje Zagrepčana izazvalo je veliko interesovanje naše pozorišne publike i kritike, naročito dela domaćeg dramskog repertoara, a posebno Miroslav Krleža, koga su do tada poznavali uglavnom kao pesnika i prozaistu, ali ne i kao dramatičara. Interesovanje je bilo veliko i zbog samog pozorišnog ansambla u čijem se sastavu nalazio znatan broj vrsnih umetnika na čelu sa već poznatim rediteljem dr Brankom Gavelom.

Pišući o ovom gostovanju, Miloš Crnjanski u zaključku izdvaja predstave Krleže i Kulundžića: »Ta dva večera naše moderne dramske literature najviše su iznenadila Beograd, i ostavice duboka traga u razvitu nacionalnog repertoara. Režiser se u njima pokazao virtuoz, a trupa puna hudožestvene ljubavi.« (*Srpski književni glasnik*, knj. XI, 7, 535—537).

Međutim, drugi kritičari, kao Velibor Gligorić i Živko Milićević, izrekli su, u pogledu dramske i scenske vrednosti dela, dosta nepovoljan sud. Gligorić smatra da »Vučjak spada u pesničku prozu« i da »ne vredi u ovoj adramatskoj stvari ukazivati na slabost dramskih momenata«. (*Raskrsnica*, II/12, 1924, 55—58). Ž. Milićević ističe da je »Vučjak više pripovetka nego pozorište, naročito prvi čin, dug u beskrajnost sa svim svojim izlišnim pričanjima«. (*Politika*, XI/1924, 5709, 4). Ali, u oceni pozorišnog izvođenja ovog Krležinog dela, sledila je gotovo jedinstvena ocena o do-

broj režiji i odličnoj glumi protagonista predstave. Sa svoje strane, publika je veoma toplo primila predstavu. Gledano u celini, ona je bila dobro primljena i predstavljala je istinski povod da se jedno dramsko delo Miroslava Krleže uvrsti i u repertoar beogradskog Narodnog pozorišta.

Ipak, ovakva očekivanja nisu se brzo ispunila. Prošlo je dosta vremena, pune četiri godine, kada se na repertoaru pojavilo jedno Krležino dramsko delo. U međuvremenu, u Beograd je došao dr Branko Gavela, koji je bio angažovan u Narodnom pozorištu kao reditelj, a zatim i kao direktor Drame. Njegovim dolaskom porasle su šanse za prikazivanje Krležinih dela na našoj sceni. Pored toga, Krležin dolazak u Beograd, 24. maja 1928, na poziv udruženja »Cvijete Zuzorić«, sa molbom da lično pročita svoju dramu »U agoniji«, znatno je ubrzao tok događaja. Dr Branko Gavela odabralo je delo i prihvatio se rediteljskog posla. Tako je 16. juna 1928. održana prva premijera Krležine drame »U agoniji« i prva premijera uopšte jednog dramskog dela Miroslava Krleže na beogradskoj pozorišnoj sceni u izvođenju umetnika Narodnog pozorišta.

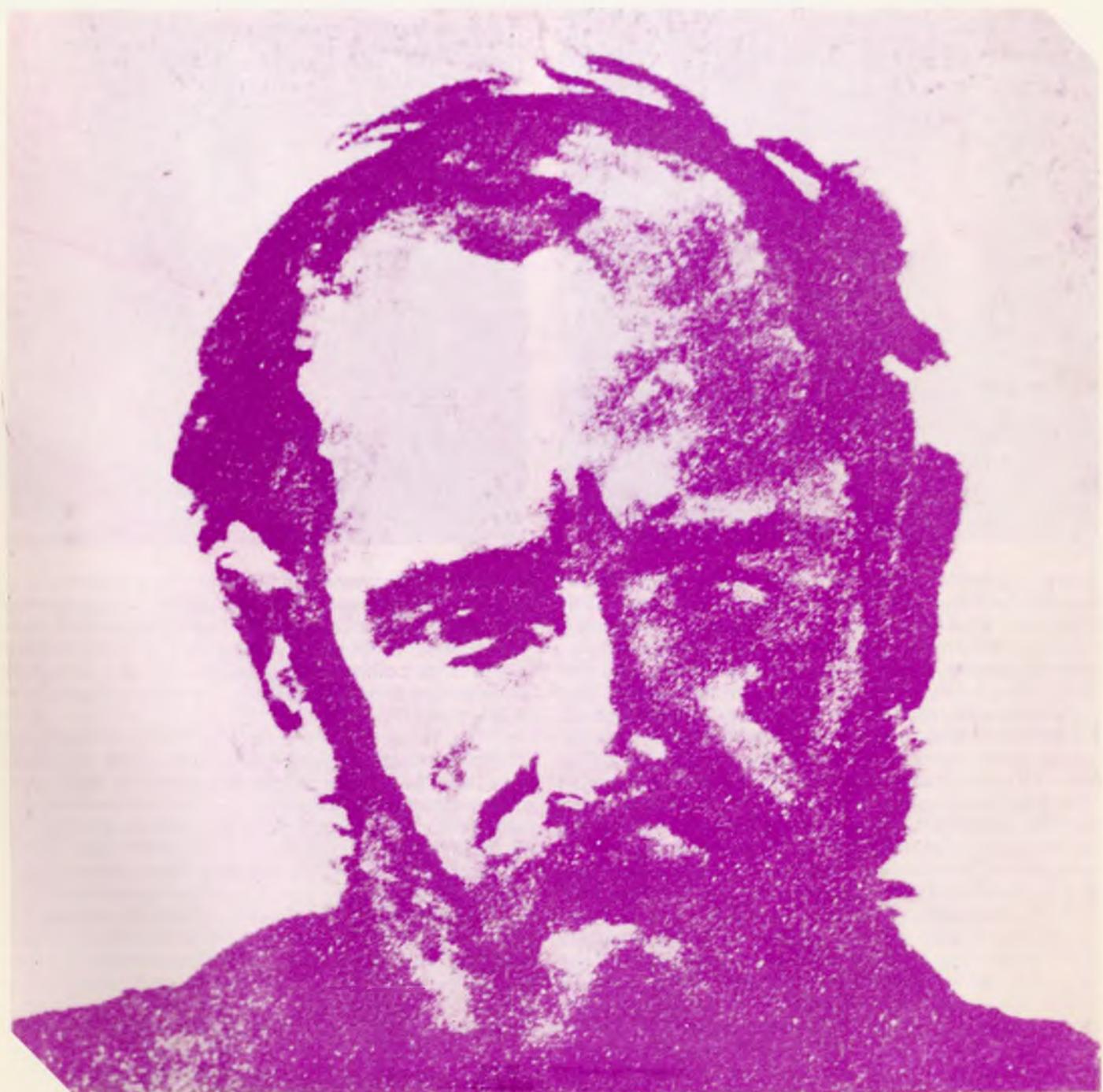
U ansamblu ove predstave okupili su se vrhunski umetnici Narodnog pozorišta: Aleksandru Zlatkoviću je poverena teška i odgovorna uloga baruna Lenbaha, Zlati Markovac uloga Laure Lenbah, jedan od najsloženijih ženskih likova u našoj dramskoj literaturi, Raši Plaoviću uloga dr Križovca, a Zori Zlatković uloga Madlen Petrovne — predvođeni rediteljem dr Brankom Gavelom i slikarom Vladimirom Ždrinskim, koji je dao nacrte za scenografiju i kostime.

U ovom Krležinom delu i njegovoj premijeri beogradска kritika se oglasila u nekoliko dnevних listova i časopisa. Izišlo je sedam recenzija iz pera sedmorice kritičara. Mišljenja su bila podeljena, naročito u oceni

Miroslav Krleža na beogradskoj pozorišnoj sceni

Miroslav Krleža, rad slikara
Ljube Babića

Branko Gavela je prvi na beogradsku scenu postavio Krležine drame »U agoniji« 1928. i »Gospoda Glembajevi« 1929. U

njegovoj režiji prvi put je prikazan i »Vučjak« u izvođenju zagrebačkog Narodnog kazališta 1924.

Aleksandar Zlatković kao barun Lenbah na premijeri »U agoniji« 1928.

dramske i scenske vrednosti dela. Tako Milan Dedić, oduševljen pozdravlja pojavu Krleže na našoj sceni: »G. Krleža ne teži toliko za dramskim efektima, koliko za sprovođenjem analize, za karakteristikom ličnosti. Njegov komad, po motivu dramatičan, kao uostalom i sve njegove pripovetke, nije mogao biti dovoljno dramski rešen. On je pre literarno delo — i to jedno odlično delo kakvih je u našoj književnosti malo, veoma malo — no što je pozorišni komad.« i zaključuje: »Mi smo zadovoljni što nam je Narodno pozorište dalo tu mogućnost da čujemo snažno, jezgro-vito delo jednog od naših najozbiljnijih i najvećih književnika.« (*Politika*, XXV/1928, 7230, 7).

Mišljenja ostalih kritičara, čije su zamerke u pogledu dela gotovo identične, uglavnom se mogu svesti na odricanje dramskih elemenata ovom delu i njegovom svrstavanju u dela proznog karaktera. Naročito je zanimljivo mišljenje Velibora Gligorića, izrečeno već na samom početku njegove recenzije: »Mora se odmah konstatovati da ova stvar Miroslava Krleže nije drama. To je jedna analitička proza pre u dva dela, nego u dva čina i njeno izvođenje na pozornici dejstvuje više kao lektira nego scenska radnja. Treba ovu stvar Krležinu izdvojiti iz pozorišta da bi joj se

dala njena književna vrednost. Pozorišno gledana, ona je odviše razvučena, teško podnošljiva jer se razvija i bez radnje i bez promena. Monolozi su dugi, čitave konferencije, psihološka nijansiranja u novelističkim detaljima na psihološki proces ličnosti, dok je njihov odnos prema dramskoj koncepciji prilično zanemaren.« (*Novosti*, 2217, 3).

Međutim, jedno mišljenje, koje se dosta razlikuje od ostalih, izrečeno nedvosmisleno i sa pravim argumentima, izšlo je iz pera Milana Bogdanovića. Zbog svoje aktuelnosti, iznosimo ga u celini: »U čisto pozorišnom smislu, g. Krleža je načinio jedan smeo podvig. Tri lica se psihološki tumače kroz dva duga čina. Sva je »akcija« prikupljena u unutrašnjim psihološkim trenucima bez ikakvih spoljnih manifestacija. Tu nema »zapleta« i »raspleta«, ni velikih pokreta na sceni. U prvom činu je više te tzv. dramske živosti, koju nose bolesni i ekspansivni temperamenat Lenbahov, kao i jedna nervozna epizoda sa ruskom groficom - manikirerkom. U drugom činu je, međutim, doista sve u razvoju čisto unutrašnjih raspoloženja. On je sav u psihološkoj borbi između Laure i Križovca, i za nesigurna gledaoca predstavlja priličnu teretu suštinu. To je, izgleda, navelo mnoge da drami pripi-

Zlata Markovac u ulozi Laure Lenbah na premijeri drame »U agoniji« 1928.

Bela Krleža tumačila je ulogu barunice Šarlote Kasteli na premijeri »Gospoda Glembajevi« 1929. u Beogradu.

Raša Plaović kao Leone i Dragoljub Gošić kao Ignac u sceni iz II čina »Gospode Glembajevih« na premijeri 1929.

šu više pripovedni karakter. Međutim, »U agoniji« je doista jedna bitna drama, ako se dramom može nazvati ono što se, intimno i u prigušenom tonu, može dogoditi između čoveka i žene u svačija zatvorena četiri zida, i ako se dramom može nazvati jedan na vaše oči prirodan razvoj unutrašnjih sukoba koji sasvim logično dovodi do dve smrti.« (*Srpski književni glasnik*, XXIV, 5, 371—374).

U pogledu rediteljske interpretacije dela, kritičari se nisu mnogo razilazili u oceni. Režija je, ukoliko je o njoj pisano više od konstatacije »dobra« i slično, povoljno ocenjena. Milan Dedinac podvlači da je Gavela »zauzimajući prema licima drame stav pisca, postavljajući se na socijalnu i etičku bazu, pokušao da ih reši potencirajući njihovu besciljnost, pa ipak sa izvensnom primesom ljubavi prema tim beskrajno bednim ljudima koji su tako glupo ali i tragično patili.« Ali o stilu predstave i atmosferi, najkonkretnije piše Milan Bogdanović: »Taj unutrašnji karakter drame bio je najveći problem i za samo njen postavljanje na pozornici. Reditelj ga je, sa književne strane, rešio izvanredno pravilno. On je dramu »štimoval« sasvim intimno, tiho, »sa surdinom«, u jednom uzdržanom, moglo bi se reći skoro tromom ritmu, koji potpuno

odgovara njenoj sumornoj i teškoj psihologiji.« Glumačka ostvarenja u predstavi »U agoniji«, po oceni kritičara, u dnevним listovima, kao i u časopisima, bila su na zavidnoj umetničkoj visini. Zlata Markovac, kao Laura Lenbah, postigla je najviši umetnički nivo interpretacije u predstavi. Njena uloga bila je prostudirana do najsitnijih detalja i kritičari nisu štedeli reči pohvale. Milan Dedinac beleži: »G-đa Markovac, kao Laura, dala je jednu od svojih najboljih kreacija. Od početka do kraja, ona je znala da provuče jednu neposrednu i umetničku liniju. G-đa Markovac stvorila je od svoje uloge potpunu ličnost, otvorenu, nenameštenu, prirodnu, živu. Njena muzikalnost omogućila joj je odlične prelaze i pune, značajne pauze.« Slične pohvale i priznanja dobio je i Aleksandar Zlatković iz pera gotovo svih kritičara, Dedinac piše čitavu odu: »G. Zlatković, kao barun Lenbah, bivši dragunski potpukovnik, imao je odličnih momenata. Nekoliko njegovih stavova, pokreta, monologa (kao na primer onaj o konju), spadaju u nešto najlepše što smo do sada na našoj sceni videli.«

O kreaciji Raše Plaovića, kao dr Križovca, kritika je bila drugačijeg mišljenja. Većina je smatrala da ova uloga nije odgovarala Plaoviću i da je zato nije mogao

Ida Pregarac tumačila je ulogu barunice Kasteli 1932. i 1936. a ulogu Laure Lenbah 1936—1941.

B. Stupica reditelj predstava: »U agoniji« 1946. i 1959., »Leda« 1953., »Aretej« 1959. i »Gospoda Glembajevima« 1962.

Dara Milošević kao Sestra Angelika u »Gospodi Glembajevima« 1929.

ostvariti onako kako se to očekivalo. »Križovec je dat glumcu kome je svaki dah topao i svaka reč drhtava. On se nije mogao slomiti za karakter hladnog i razmišljenog sebičnjaka. U nevolji, dao ga je kao »rezonera«, što je opteretilo drugi čin.« (Milan Bogdanović). Najnegativnija kritika potekla je od Velibora Gligorića: »G. Plaović je bio sasvim van svoje uloge tako da je jedan važan tip u ovom delu bio potpuno uništen.« Međutim, jedan drugi kritičar, Borivoje Stojković, smatra da je Plaović, i pored nekih nedostataka, »u pojedinostima izvajao studiozno svoju rolu.«

Veoma interesantna i primamljiva epizodna uloga rusko emigrantkinje Madlen Petrovne, u tumačenju Zore Zlatković, dobro je prošla kod kritike. Zabeleženo je da je njena uloga »uspela, dobra i neposredna« (Borivoje Stojković, *Život i rad*, II, 7, 555—556), i »jedna lepa i pikantna poslastica«. (Dušan Krunic, *Fravda*, XXIV/1928, 161, 4).

Gledano u celini, čitav ansambl prve predstave »U agoniji« prišao je poslu vrlo odgovorno i krajnje studiozno. Primedbe koje su pojedini kritičari stavili na dikciju i izgovor stoje samo delimično, jer Bogdanović tvrdi da se »retko na našoj pozornici tako inteligentno govorilo«, i da su »glumci očigledno imali po-

sja sa savršeno obrazloženim ulogama.«

Iz pozorišnih recenzija saznajemo i neke druge podatke u vezi sa premijerom »U agoniji« koji mogu da objasne atmosferu u gledalištu za vreme njenog održavanja, što nije bez značaja. U većini prikaza, recenzenti napominju da su glumci suviše tiho i često nerazgovorno govorili pojedine delove i da se tako izvestan deo teksta nije mogao čuti, što je, kod gledalaca, izazvalo malu nervozu i komešanje, pa prema tome i nezadovoljstvo. Osim toga, izgleda, naša publika nije bila naviknuta na duge konverzacije među partnerima na sceni, a pogotovo ne na Krležinu govornu fazu, koja i za glumca predstavlja poteškoću. Sažnajemo, takođe, da publike u dvorani i nije bilo puno — prva repriza bila je još manje posećena od premijere i komad je skinut sa repertoara. I tako se dogodilo da jedna, po svemu sudeći, dobra predstava, nije »išla« kod publike i doživela je vrlo kratak vek. Svoj drugi život započela je ova predstava posle pauze od csam godina, 31. januara 1936. Pozorište je, ustvari, obnovilo predstavu »U agoniji« iz 1928. kao da je bilo sigurno da ovoga puta neće doći do nesporazuma sa gledačima. I zaista, publika je ovu novu predstavu primila sasvim drugačije.

U obnovljenoj predstavi bile su dve krupne izmene: u glumačkom ansamblu Baruna Lenbaha tumačio je i dalje sa velikim uspehom Aleksandar Zlatković, a u ulozi Laure Lenbah pojavila se novoangažovana glumica Ida Pregarac, koja je ovu rolu tumačila i u svom prethodnom pozorištu u Osijeku, dok je u ulozi dr Križovca nastupio po prvi put Božidar Drnić, ranije Raša Plaović. Rusku emigrantkinju, Madlen Petrovnju, i dalje je tumačila Zora Zlatković. Božidar Drnić je ovu ulogu igrao veoma uspešno i ubedljivo, i ona je rasla u njemu sve više iz godine u godinu. Kasnije, u posleratnoj predstavi »U agoniji«, on će ostvariti svoju životnu ulogu.

U obnovljenoj predstavi »U agoniji« gostovala je, u ulozi Laure Lenbah, sarajevska umetnica Nada Vorni. O njenoj kreaciji Ksenija Atanasijević je zabeležila: »Ubedljivo, istinski proživljeno, duboko dramatično, razvijala je g-đa Vorni povorku Laurinih unutrašnjih gibanja i sukobljavanja. Odsustvo svake patetičnosti i emfaze i sugestivan glas tamnoga, fatalnoga metala, jesu najbolja preimućstva ove umetnice.« (*Pravda*, XXXII/1936, 11371—3, 6).

Druge delo Miroslava Krleže, koje su beograđani vidieli prvi put na sceni Narodnog pozorišta, bila je njegova drama u tri čina »Gospoda Glembajevi«. Premjera ovog dela održana je 11. maja 1929, samo tri meseca kasnije od praizvedbe u Zagrebu. Reditelj predstave bio je dr Branko Gavela, a njeni protagonisti najbolji umetnici Narodnog pozorišta: Dragoljub Gošić, Raša Plaović, Milorad Gavrilović, Aleksandar Zlatković, Dara Milošević, Fran Novaković, Vojislav Turinski i Milorad Dušanović, dok se u ulozi barunice Kasteli - Glembaj pojavila kao gost Bela Krleža, članica Hrvatskog narodnog kazališta. Nacrte za scenografiju i kostime izradio je slikar prof. Ljubo Babić.

»Gospoda Glembajevi« primljeni su u Beogradu sa oduševljenjem i kod publike i kod kritike, što nije bio slučaj sa dramom »U agoniji«. Iz pera kritičara izišlo je pet kritika u dnevnim listovima i časopisima. U svim prikazima, gotovo bez izuzetka, pisano je veoma opširno o ovom Krležinom delu i sa vrlo pohvalnim ocenama. O samom dramaturškom postupku i scenskim vrednostima dela pisano je znatno manje. Milutin Čekić ističe da sa Krležom počinje nova epoha u našoj dramskoj književnosti i da je Krleži »pošlo za rukom da, u opsegu naturalističke drame stvori originalno delo, koje se i po svojim literarnim kvalitetima i po svojim scenskim formama uzdiže nad banalnom pozorišnom umetnošću naših popularnih dra-

matičara.« (*Vreme*, IX/1929, 2780, 4).

Potrebno je izdvojiti i mišljenje Milana Bogdanovića, koji daje vrlo preciznu analizu Krležinog dramaturškog postupka u drami »Gospoda Glembajevi«: »Ova puna i teška drama data je, u gradaciji od tri čina, u skroz dramskom ritmu. U prvom činu je sve u glavnom svedeno na dijalektiku. Ali je ceo čin oživljen i pokrenut izvanrednom prirodnosću samih razgovora. To je najveća dramska odlika koja se može imati: da se svaka reč, i onda kada služi samo piscu, načini živom, i samim tim dramskom. Kod g. Krleže je to puna snaga. U drugom i trećem činu se sve jače, do mahnitosti, razvija dramski sukob, tako da se do kraja ne da predahnuti. Za razliku od prve drame g. Krleže »U agoniji«, koja je bila sva upravljena sa pokretom unutra, u same ličnosti, ova druga je u akciji koja se manifestuje u sve žešćim spoljnim izrazima, do tragičnog ubistva. I u tom čisto dramskom, da kažemo tehničkom pogledu, ona je jedna retko uspela dramska celina.« (*Srpski književni glasnik*, XXVII, 3, 222—227).

Jedina negativna kritika izišla je iz pera kritičara Dušana Krunića u »Pravdi«. Krunić je o delu govorio ne povoljno, odbijajući da vidi ono što su sve druge njegove kolege videle, i uporno tvrdio da »romansijer Krleža pobediće Krležu dramatičara« (*Pravda* XXV/1929, 126, 5), ali je o predstavi izrekao veoma pohvalan sud.

O Gavelinoj interpretaciji Krležinog dela, kritika se, uglavnom, izražavala u opštim i pohvalnim terminima. Nešto više, opširnije i preciznije, napisao je Milutin Čekić, ističući da je Gavela našao »okvir« za delo i zaključuje da je »sve to dato u stilu, tehnički do sitnica izrađenim detaljima, kao da grobni zadah bije iz svih tih sjajnih salona. Treba samo pogledati u drugom činu zavesu na prozorima koje vetar nija, one sveće koje samrtno teško kaplju i dogorevaju u prekrasnim čiracima, grmljavinu koja diskretno dopunjuje buru u duši Leona i njegova oca — pa da se razume: koliko je režiser minuciozno izradivao svaki pokret u Krležinoj drami.« (*Vreme*, IX/1929, 2658, 7). O glumačkim kreacijama u drami »Gospoda Glembajevi« napisano je vrlo mnogo, od uopštenih pohvalnih ili negativnih fraza, do čitavih malih studija. Za Dragoljuba Gošića, koji je tumačio lik Ignaca Glembaja, kritika je istakla da je »stvorio vanredno uspeo tip austrijskog (ili bolje: zagrebačko-austrijskog) gospara: ukalupljenog hipokritu sa sračunatom frazeologijom. I pokreti, i celokupna maska i glas — bili su neobično

srećno pogođeni. Momenti uzbudjenja, iza kojih je došao srčani udar, do sitnica izrađeni.« (*Milutin Čekić, Vreme*, IX/1929, 2652, 4). Ovu ulogu Gošić je na sceni Narodnog pozorišta tumačio dugi niz godina, kao i na drugoj posleratnoj premijeri i reprizama, sve do svoje smrti 1948. godine.

Za glumačko ostvarenje Raše Plaovića, u ulozi Leona Glembaja, koja je jedna od najinteresantnijih i najreljefnije napisanih uloga u našoj dramskoj literaturi, jer za glumca predstavlja poseban glumački zadatak, kritičari su napisali opširne prikaze. Najzanimljivija su mišljenja Čekića i Dedinca. Čekić je pisao u superlativu, čitavu malu odu glumcu: »Glavnu ličnost, Leona Glembaja, izneo je g. Plaović sa mnogo intelligentne studije. Produbljujući svaki momenat u duševnim trajima jednog neurastenika po atavizmu, g. Plaović je uspeo da dosta složenu Leonovu prirodu raščlanji do krajnjih detalja, podvlačeći, uvek s dovoljno osećanja mere, ono što je ironično i surovo, kao i ono što je nežno i misaono u njemu. No g. Plaović je, ne samo dobro analizirao tekst, nego je dao i vrlo karakterističnu masku i kretanje nervoznog umetnika.« Nešto drugačiju sliku kreacije Raše Plaovića, pruža Milan Dedinac: »Mi bismo mu poželeti više vere u ono što govori, a manje ljubavi prema rečima radi reči. Pored sjajnih finesa, on nam je katkad pružao suviše učestana romantična podvlačenja.« (*Politika*, XXVI/1929, 7552, 7).

Barunicu Šarlotu Kasteli - Glembaj igrala je na premijeri, a i do kraja sezone 1928/29, glumica Bela Krleža, kao gost iz Zagreba, umesto Zlate Markovac, koja se iznenada pred premijeru, razbolela. Učestovanje Bele Krleže u beogradskoj premijeri »Gospode Glembajevi« privuklo je posebnu pažnju i kritike i publike. Njena kreacija ove uloge u Zagrebu pročula se do Beograda. U svim prikazima istaknuta je darovitost mlade glumice na početku umetničke karijere, i vrlo pohvalne ocene za ulogu koju je ostvarila. Milutin Čekić beleži: »Šarmantna dama, sa izvanredno izrađenom dikcijom, g-đa Krleža je dala jedan dobro pogoden tip. Možda je g-đa Krleža izgledala nešto mlađa i svežija no što je potrebno za blaziranu i pohotljivu barunicu, i da se u pojedinim momentima (početak trećeg čina) videla glumica koja je tek na početku karijere i bez dovoljno rutine, mada sa mnogo talenta. Ali je zato g-đa Krleža dala u prvom činu laku, sigurno izgradenu konverzaciju, u drugom činu snažne, prirodne krikove, da na završetku komada, u furioznoj sceni sa Leonom, dosegne do osobito snažnih dram-

skih akcenata.«

Kasnije, u sledećoj sezoni, samo tri meseca posle premijere, ulogu barunice Kasteli - Glembaj preuzeila je Zlata Markovac i tumačila je punih sedam godina, sa velikim uspehom i kod publike i kod kritike, sve do 1936. godine. O njenoj interpretaciji Milutin Čekić je zabeležio: »Mora se odmah konstatovati, da se g-đa Markovac apsolutno uživelu u ovu tešku rolu, dajući je intelligentnom interpretacijom i s puno fino izrađenih momenata. Prepredenu zavodničku ženu, koja ume šarmirati okolinu svojim specijalnim rafirmatom, dokle se najzad iz nje ne prolomi sva gruba bestijalnost — uspela je g-đa Markovac izraziti interesantno, sa svima prelimivima, karakterističnim za jedno iskusno, preživelo stvorenje, koje se razvilo iz ulične devojke u hohštapersku barunicu. Možda joj u završnoj, velikoj sceni nije dostajalo dovoljno daha, ali je i tu njena igra delovala sugestivno.« (*Vreme*, IX/1929, 2780, 4).

Milorad Gavrilović, kao stari Fabrici, ocenjen od strane kritičara veoma pohvalno, razradio je ulogu do perfekcije, kao i tekst koji je obilovao nemačkim frazama. Gavriloviću je ovo bila i poslednja uloga, koju je tumačio sve do na nekoliko meseci pred smrt.

Pozitivan prikaz o glumačkim ostvarenjima pojavio se i o Aleksandru Zlatkoviću kao Publ Fabriciju, Franu Novakoviću kao Silberbrantu, Dari Miloševiću kao Angeliku, Vojislavu Turinskom kao dr Altmanu i Miloradu Dušanoviću kao Baločanskom.

Glumački ansambl prve premijere »Gospoda Glembajevi« igrao je ovo Krležino delo u kontinuitetu od punih osam sezona, sve do 1936. dok je ono bilo na repertoaru Narodnog pozorišta. U ovom vremenskom periodu do izmena je dolazilo samo u pojedinim ulogama, koje su usledile usled bolesti ili smrti nekih glumaca. Tako je ulogu Milorada Gavrilovića, posle njegove smrti 1931, preuzeo Vitomir Bogić, a 1936. Svetolik Nikčević. U sezoni 1935/36. izmene u glumačkom ansamblu su bile veće. Viktor Starčić tumačio je Pubu Fabriciju, Mila Dimić sestru Angeliku, a Ida Pregarac barunicu Kasteli. Razumljivo je da je u toku tog dugog perioda dolazilo do izvesnih promena i u samim kreacijama glumaca, neke su porasle do perfekcije, a neke su gubile u boji i svežini.

Vredno je pomenuti i gostovanja u predstavama »Gospoda Glembajevi« do kojih je došlo u dva maha. Na samom početku sezone, 6. septembra 1932, pojavila se u ulozi barunice Kasteli mlada glumica Ida Pregarac, članica Novosadsko-osječkog pozorišta. Ona je

ovu ulogu tumačila sa velikim uspehom u svom pozorištu, a u Beogradu je taj uspeh još više potvrdila. Ovo gostovanje bilo je povod da kritika ponovo skrene pažnju na predstavu »Glembajevih«, kao i na kreaciju umetnika — gosta. Dr Ranko Mladenović ističe da »gostovanje Ide Pregarac nosi u sebi posebnu njijansu«. Ova glumica, pored talenta, plenila je svojom privlačnom pojmom i izuzetnom lepotom, što je doprinisalo i njenoj ulozi. Završavajući vrlo detaljnu analizu njene kreacije, dr Ranko Mladenović zaključuje: »Ona je tačno zahvatila karakter svoje role u okviru erotičke inteligencije. U tome je ona do sada, u ovoj roli, bila najreljefnija.« (*Vreme*, XII/1932, 3837, 6). Kasnije, kada je postala stalni član Narodnog pozorišta, Ida Pregarac je ponovo tumačila ulogu barunice Kasteli 1936. prilikom gostovanja Dubravka Dujšina u Beogradu. Njenu tadašnju igru Velibor Gligorić prikazuje u drugačijem svjetlu: »Baronica Glembaj Ide Pregarac je više pristojna i korektna gospođa malog salona, nego dama s hrtovima koja u besu uživanja pod kopitama svojih konja ostavlja leš uboge starice.« (*Politika*, XXXIII/1936, 10044, 14).

Gostovanje velikog zagrebačkog umetnika Dubravka Dujšina, u ulozi Leona Glembaja, 5. maja 1936, pobudilo je veliko interesovanje kod beogradske publike i kritike. Dujšinova interpretacija, po mišljenju Gligorića, imala je osobene crte: »Leon g. Dujšina nije smrven u rezignaciji i bolom potisnut u mračni kutak usamljenosti. On je u svojim reakcijama oštar i na mahove borbeno aktivan. Ta aktivnost kritičke svesti koja jetkim ironičnim ubodima duha blasfemira okolinu data je kod Dujšina u veoma finim prelazima iz intelektualne i moralne superiornosti u tanane pokrete senzibilnosti.« Istaknuta je i njegova veoma priroda, nepatetična igra i način govora. Dujšinov nastup doveo je i do neminovnog pravljenja paralele sa igrom Raše Plaovića u istoj ulozi. Kritičar Dušan Krunić se najviše zainteresovao za ovu paralelu. Po njegovom mišljenju: »G. Plaović je temperamentno buntovan na moralnu nakaznost glembajevštine; protest g. Dujšina je, međutim, gorak, nesrećan i nekako umorno praskav.« (*Pravda*, XXXII/1936, 12. V 1936.). Poređenje nije išlo na štetu ni jednog ni drugog umetnika, već je doprinelo dubljem, svestranijem i kompletnijem sagledavanju Leonove ličnosti.

Predstava »Gospoda Glembajevi«, od premijere 1928. do poslednje reprize 1936, igrana je uvek pred punim gledalištem. Publiku je budno pratila i pamtila svaku izmenu u igri ili protagonistima. Visok nivo rediteljske

i glumačke interpretacije obezbedio je ovoj predstavi dug vek, veliki broj izvođenja i stvorio joj zavidnu reputaciju. Ova predstava je svojim kvalitetima utrla put za buduća dobra i uspela premijerna izvođenja Krležine drame »Gospoda Glembajevi« u Beogradu. Treće delo Miroslava Krleže koje je beogradska publika videla prvi put na sceni Narodnog pozorišta bila je komedija jedne karnevalske noći u četiri čina, »Leda«. Premijera je održana 18. februara 1937, sa zaključnjem od punih sedam godina od praizvedbe u Zagrebu. Igrana je u režiji Emila Nadvornika, a u glavnim ulogama nastupili su Tito Stroci, kao gost, Aleksandar Zlatković, Nevenka Urbanova, Zlata Markovac, Milivoje Živanović, Nevenka Mikulić, Sofija Perić i Nikola Popović. Nacrte za scenografiju i kostime izradila je Milica Bešević.

U dnevnim listovima i u časopisima pisalo se veoma iscrpno o ovom delu Miroslava Krleže, kao i o njegovom izvođenju na sceni. Izšlo je osam prikaza, od kojih izdvajamo dva karakteristična što se odnose na scensku vrednost »Lede«. Prvi je iz pera Konstantina Atanasijevića: »Leda« se izdvaja od ostalih dela sigurno postavljenom linijom komedije situacije na parodoku reči i rezultatu radnje. U njoj se prvi put u Krležinom dramskom delu kroz ceo komad oseća jedan težak humor, sasvim ljudski, kome je nemoguće oteti se — i zaključuje da delo ima »snažan umetnički uspon i dramsku specifičnost, originalnu, novu, ali koja je našla psihološki siguran put da se afirmira, da zainteresuje i apsorbuje gledaoca potpuno.« (*Vreme*, XVII/1937, 5424, 8). Drugi prikaz i drugačije mišljenje o ovom delu je iz pera Velibora Gligorića: »Leda« nema sažete i u snazi ujednačene dramske kompozicije. Ona daje intimne odnose, bračne sukobe, ljubavnu pustolovinu i razočarenja bez težeg komplikovanja i zapleta dramske radnje. Ona je uglavnom konverzaciona komedija, suviše zadržavanja na karakterizaciji ličnosti, na slici isečka sredine, nego na modeliranju tog isečka i na razvijanju tog događaja iz života lica. Klanfar je napušten u prvom činu koji je najbolje umetnički i pozorišno izrađen, s najviše književnog ukusa i dramske snage u izrazu. U drugim činovima ima i izvesne rastegnutosti (scena s pijanstvom), pa i padanja iz težine ozbiljnosti komedije u ležernost karnevalske igre, koja ne odgovara snažnom kritičkom stilu Krleže. Naročito četvrti čin pokazuje nedostatke kompozicije i gubljenje snage u izrazu.« (*Naša stvarnost*, I 5/6, 94—96).

Redditeljska interpretacija »Lede« naišla je na opštu

osudu kod kritičara. Reditelj Emil Nadvornik pretrpeo je veoma nepovoljnu i krajnje oštru kritiku. Recenzent u časopisu »Misao« ne može da nađe odgovor na pitanje »zašto je jednom slabom reditelju dat u rad komad jednog odličnog pisca.« (M. Đonović, *Misao*, XIV, 1—4, 1937, 133—134). Živojin Vukadinović ističe da »reditelj nije mogao mnogo da nauđi glumcima,« (*Politika*, XXXIV/1937, 10325, 12), a Miloš Savković da je Nadvornik dao samo satiričnu stranu dela, da je upao u šablon i promašio u onome što je Krleža hteo. Ostali kritičari i ne pominju reditelja predstave. Nekoliko dana pred premijeru »Lede« u Beograd je doputovao Miroslav Krleža da bi prisustvovao njenom izvođenju. Gledao je nekoliko poslednjih proba, ispravljaо i pomagao koliko je to bilo moguće. Njegove primedbe su za glumce bile dragocene.

Glumačkim ostvarenjima ove predstave kritika je posvetila punu pažnju. Najviše se pisalo o kreaciji Tita Strocija u ulozi Olivera Urbana. Stroci je nastupio na premijeri kao gost zbog iznenadne bolesti Božidara Drnića. On je ovu rolu sa velikim uspehom tumačio u svom pozorištu u Zagrebu punih sedam godina i sa lakoćom se prilagodio beogradskoj predstavi. Kritika je istakla njegovu ležernost, prirodnost, izvanrednu dikciju i lokalnu boju. »Junak večeri bio je svakako g. Stroci« — ističe Niko Bartulović, »koji je viteza Urbana dao u virtuznoj izradi najsitnijih detalja, spojenoj sa neposrednošću doživljaja i u liniji koja se ni za tren nije prekidala.« (Javnost, III/1937, 10, 189—190). Reči priznanja i pohvale došle su i od Gligorića: »Igra g. Strocija izdvajala se prirodnosću, kao i potpunim, sigurnim vladanjem uloge. G. Stroci je dao vrlo živu sliku ciničnog, blaziranog plemića, koji se namerno i rafinirano igra svojim superiornim duhom. U njegovoј igri koja je bila mestimično i u stilu lake komedije, bilo je izraza i otmene ležernosti.«

Kasnije, od pete predstave »Lede«, ulogu Urbana tumačio je Božidar Drnić. O njegovoј interpretaciji kritika je dala veoma pozitivno mišljenje, i u neminovnom poređenju sa Strocijevom kreacijom, istakla da je »u svoju igru uneo jedan otmeniji dramski ton, diskretan, ali i reljefan.« — i dalje: »Ta glumačka konцепција, na onako ubedljiv i umetnički način ostvarena pred nama, dala nam je višestranijeg Urbana, stabilnijeg, zanimljivijeg. On je bio dovoljno Krležinski i složenijeg karaktera.« (K. Atanasijević, *Vreme*, XVII/1937, 5454, 2).

Pored Strocija i Drnića, najveće priznanje kritike dočila je Zlata Markovac za svoju kreaciju Klare. Svi

su istakli njenu odličnu dikciju, pogoden Krležin tip, ubedljivu, suptilnu glumu i izdvojili je kao najboljeg partnera Strociju. »Ona je toliko prostudirala svoju ulogu, saživila se u nju i tako je sugestivno, reljefno, umetnički intuitivno izrazila, da je dala još jedan dokaz o svojoj opravданoj reputaciji glumice prvog reda.« (Grgur Berić, *Život i rad*, XXV/1937, 161, 185—186). Jedini nepovoljan prikaz njene igre dao je Gligorić tvrdeći da je ona »najmanje ušla u psihu inteligentne, duševno i čulno uznemirene Klare, dajući scenu podavanja Oliveru bez intenzivnijeg doživljavanja naglo razbuktalog erotičkog momenta.«

Ulogu slikara Aurela tumačio je Aleksandar Zlatković. Njegovo glumačko ostvarenje naišlo je na povoljan prijem kod kritičara. Atanasijević napominje da je on »sigurno i fino dao egzaltiranog i boemskeg tipa slikara Aurela.« Primedbe su se odnosile na nedostatak ležernosti i osećaj gospodstva.

Ulogu Melite kreirala je Nevenka Urbanova. U recenzijama je zabeleženo da je »imala široku liniju glume, impresivno i ubedljivo« (K. Atanasijević), da joj uloga »leži« (K. Atanasijević), ali i da je bila »ne sasvim ujednačena« (V. Gligorić) i na premijeri »glasovno indisponirana.« (K. Atanasijević). Miloš Savković napominje da se »razvija u figuru za snažnu komediju.« (Srpski književni glasnik, L/1937, 5, 393—396).

Za Milivoja Živanovića, u ulozi Klanfara, kritičari su se u većini složili da je dao Klanfara suviše jednostavno, »u sirovoj jednostavnosti, bez jače karakterizacije njegove pogospodenosti i bez zagrebačke lokalne boje.« (V. Gligorić). Savković napominje, kao i za Urbanovu, da se »razvija u figuru za snažnu komediju,« a Atanasijević da je »njegova gluma psihološki sasvim podudarna i pravilna, izuzetno na nekim mestima osetno preterano srušiva i sirova.«

U predstavi »Lede«, neposredno posle premijere, pojavio se još jedan gost iz Zagreba, to je bila umetnica Ela Hafner — Đermanović, koja je nastupila u ulozi Klare. Ovu ulogu ona je sa velikim uspehom tumačila u svom pozorištu punih sedam godina, kao i Stroci, od prialzvedbe 1930.

Publika je beogradsku premijeru »Lede« dočekala sa velikom pažnjom. Interesovanje je bilo ogromno i pozorište je bilo prepuno. Dodavana su pomoćna mesta, ali je mnogo sveta ostalo pred ulaznim vratima. Posle predstave priređene su prave ovacije izvođačima, a publika je neprestano, ali uzaludno, izazivala autora da se pojavi na pozornici. (Ž. Vukadinović, *Politika*,

Scena iz »Gospode Glembajevih«
na premijeri 1962.

Angelike. Takođe prvi put, u ulozi starog Fabricija, nastupio je Vladeta Dragutinović; u ulozi dr Altmana Vojislav Jovanović, i u ulozi Silberbranta Božidar Drnić. Sestruru Angeliku igrala je Divna Radić — Đoković, a Baločanskog Ivo Jakšić. Likovni okvir predstave dali su Jovan Križek, scenograf, i Mira Glišić, kostimograf. Na reprizi ulogu Pube kreirao je Pavle Bogatinčević. Ova premijera »Glembajevih« naišla je na dobar prijem kod publike i za samo tri sezone doživela blizu četrdeset repriza. Međutim, kod kritike, u pogledu scenske realizacije, mišljenje je bilo podeljeno. Milan Dedinac, koji je veoma opširno pisao o beogradskoj premijeri ovog Krležinog dela, nije mogao da se oslobođi utiska stare predstave i kreacija u njoj, naročito Gaveline interpretacije dela. O igri Raše Plaovića konstatuje da je on »upotpunio Leona« i da njegovom »temperamentu više odgovara onaj violentni, razdražljivi i morbidni Leone, koji sve više tone u glembajevštinu, no onaj drugi — dekadentni ekscentrik i artist. Dragoljub Gošić je, po Dedincu, ostao u okvirima svog ranijeg tumačenja Ignaca Glembaja, a Dara Milošević bez »neophodne vitalnosti i senzualnosti«. Ni o ostalim protagonistima ne donosi povoljan sud. (Politika, 22. X 1962.)

Međutim, prikaz Eli Fincija donosi puno priznanje i poхvalu i rediteljima i glumcima predstave. Po njegovom mišljenju Gošić i Klajn su realističku koncepciju dosledno sproveli tokom cele predstave, a primedbe su se odnosile jedino na njen usporen tempo.

Fincijevi mišljenje o glumačkim interpretacijama kreće se u granicama najpohvalnijih ocena za većinu protagonistova. Suprotno Dedincu, on ističe odličnu glumu Raše Plaovića, Dare Milošević, Dragoljuba Gošića i Božidara Drnića.

Drama »Gospoda Glembajevi« pojavila se premijerno po treći put na sceni Narodnog pozorišta 14. juna 1952. u novoj rediteljskoj interpretaciji. Ovoga puta režije se prihvatio Raša Plaović, koji je za sebe i dalje zadržao ulogu Leona Glembaja. Mada na pozorišnom plakatu nije naznačeno da je ova nova predstava premijera, ona je to ipak bila. Ne samo što je režija predstave bila nova, nego su i pojedine uloge podeljene glumcima koji ranije nisu igrali u »Glembajevima«. Prvi put se u ulozi Ignaca Glembaja pojavio Ljubiša Jovanović, a ulogu barunice Kasteli tumačile su u ravnopravnoj podeli Dara Milošević i Nevenka Urbanova. Takođe prvi put, ulogu dr Altmana donosi Miodrag Lazarević, a ulogu dr Silberbranta Relja Đu-

Raša Plaović kao Leone Gembaj na premijeri »Gospode Gembajevih« 1952.

Dara Milošević kao barunica Kasteli u »Gospodi Gembajevima« 1946.

Nevenka Urbanova kao barunica Kasteli i Božidar Drnić kao Silberbrant u »Gospodi Gembajevima« 1952.

Glavni teret predstave nosio je Mata Milošević u dosta složenoj ulozi Horvata. Kritika je uglavnom pozitivno ocenila njegovu kreaciju. Miloš Savković podvlači da su kod Miloševića »izvrsno bile izražene krize i razdraženja izmenom diktorskog tempa, pauzama, izmenom dubokih i visokih tonova.« (*Srpski književni glasnik*, LII/1937, 8, 636—641). Radmila Bunuševac piše da je Miloševiću pošlo za rukom da »prenese svoju bolesnu uzravanost i na publiku.« (*Politika*, XXXIV/1937, 10607, 8). Međutim, Gligorića nije u potpunosti zadovoljila igra Mate Miloševića. U zaključku svoje analize podvlači da je »psihička katastrofa Horvata u tumačenju Mate Miloševića morala biti više ljudska, a manje stilska, mnogo više imati prirode, a manje teatra, ma koliko taj teatar bio melodičan i skladan.«

Među mnogobrojnim protagonistima ove predstave, najviše je bila zapažena kreacija Milivoja Živanovića, u ulozi Valtera, koju je on doneo »divlje, surovo, pušto, razbarušeno, silovito, ali i dosta jednostavno.« Istaknuta su i ostvarenja Viktora Starčića kao Pube i Vladete Dragutinovića kao Gregora. Predstava »U logoru«, mada dočekana i pozdravlјena sa oduševljenjem kod beogradske publike, nije se du-

go zadržala na repertoaru Narodnog pozorišta. Po na-ređenju Antona Korošeca, ministra unutrašnjih poslova, skinuta je već posle trećeg prikazivanja.

U periodu posle drugog svetskog rata, dramska dela Miroslava Krleže pojavljuju se na pozornicama gotovo svih beogradskih pozorišta i zauzimaju jedno od naj-staknutijih mesta u njihovom repertoaru. U Narodnom pozorištu, već u drugoj sezoni rada, izvedena je premijera drame »Gospoda Gembajevi«, 4. aprila 1946, u režiji Dragoljuba Gošića i dr Huga Klajna. Glumački ansambl predstave bio je sastavljen od vrsnih umetnika ovog pozorišta, većinom iz predratne generacije glumaca, od kojih su pojedini zadržali svoje stare uloge iz predratne predstave. Dragoljub Gošić tumačio je Ignaca Gembaja, Raša Plaović Leone, a Aleksandar Zlatković Pubu Fabriciju. Ostale uloge bile su podeljene novim protagonistima. Ulogu barunice Kasteli kreirala je prvi put Dara Milošević, koja je u predratnoj predstavi tumačila ulogu Sestre

Scena iz »Gospode Glembajevih«
na premijeri 1962.

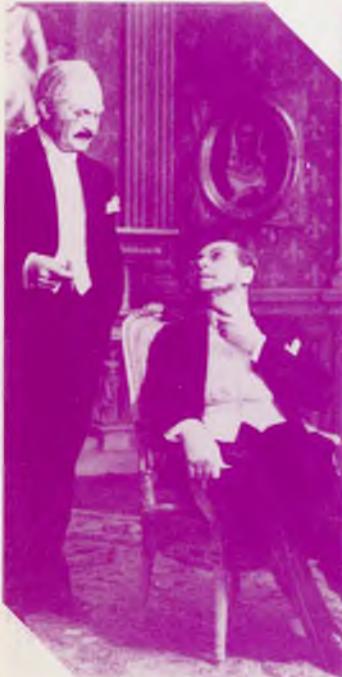
Angelike. Takođe prvi put, u ulozi starog Fabricija, nastupio je Vladeta Dragutinović; u ulozi dr Altmana Vojislav Jovanović, i u ulozi Silberbranta Božidar Drnić. Sestruru Angeliku igrala je Divna Radić — Đoković, a Balotanskog Ivo Jakšić. Likovni okvir predstave dali su Jovan Križek, scenograf, i Mira Glišić, kostimograf. Na reprizi ulogu Pube kreirao je Pavle Bogatinčević. Ova premijera »Glembajevih« naišla je na dobar prijem kod publike i za samo tri sezone doživela blizu četrdeset repriza. Međutim, kod kritike, u pogledu scenske realizacije, mišljenje je bilo podeljeno. Milan Dedinc, koji je veoma opširno pisao o beogradskoj premijeri ovog Krležinog dela, nije mogao da se oslobođi utiska stare predstave i kreacija u njoj, naročito Gaveline interpretacije dela. O igri Raše Plaovića konstatuje da je on »upotpunio Leona« i da njegovom »temperamentu više odgovara onaj violentni, razdražljivi i morbidni Leone, koji sve više tone u glembajevštinu, no onaj drugi — dekadentni ekscentrik i artist. Dragoljub Gošić je, po Dedincu, ostao u okvirima svog ranijeg tumačenja Ignaca Glembaja, a Dara Milošević bez »neophodne vitalnosti i senzualnosti«. Ni o ostalim protagonistima ne donosi povoljan sud. (Politika, 22. X 1962.)

Međutim, prikaz Eli Fincija donosi puno priznanje i poхvalu i rediteljima i glumcima predstave. Po njegovom mišljenju Gošić i Klajn su realističku koncepciju dosledno sproveli tokom cele predstave, a primedbe su se odnosile jedino na njen usporen tempo.

Fincijevo mišljenje o glumačkim interpretacijama kreće se u granicama najpohvalnijih ocena za većinu protagonistova. Suprotno Dedincu, on ističe odličnu glumu Raše Plaovića, Dare Milošević, Dragoljuba Gošića i Božidara Drnića.

Drama »Gospoda Glembajevih« pojavila se premijerno po treći put na sceni Narodnog pozorišta 14. juna 1952. u novoj rediteljskoj interpretaciji. Ovoga puta režije se prihvatio Raša Plaović, koji je za sebe i dalje zadržao ulogu Leona Glembaja. Mada na pozorišnom plakatu nije naznačeno da je ova nova predstava premijera, ona je to ipak bila. Ne samo što je režija predstave bila nova, nego su i pojedine uloge podeljene glumcima koji ranije nisu igrali u »Glembajevima«. Prvi put se u ulozi Ignaca Glembaja pojavio Ljubiša Jovanović, a ulogu barunice Kasteli tumačile su u ravноправnoj podeli Dara Milošević i Nevenka Urbanova. Takođe prvi put, ulogu dr Altmana donosi Miodrag Lazarević, a ulogu dr Silberbranta Relja Đu-

Ljubiša Jovanović kao Ignac i Raša Plaović kao Leone na premijeri »Gospode Glembajevih« 1952.

Ljubiša Jovanović kao baron Lenbah i Sava Severova kao Laura u drami »U agoniji« 1959.

Sava Severova kao Laura Lenbah i Božidar Drnić kao dr Križovec u drami »U agoniji« 1956.

rić i Nedim Omerbegović, zajedno sa Božidarom Drnićem. Pavle Bogatinčević i Mirko Milosavljević alterniraju u ulozi Pube Fabricija, a Divna Đoković i Nada Škrinjar u ulozi Angelike.

Ovako veliki broj alternacija je osobenost ove predstave. Privlačna moć Krležinih junaka zahvatila je glumce do te mere da su se oko njih prosto »otimali«. U tumačenjima istih rola dolazilo je do pravih nadmetanja, što je dovodilo do uspelih i zanimljivih glumačkih kreacija.

Predstava je naišla na izvanredan prijem kod publike, kao i kod kritike. Igrana je pred punom dvorom preko sto puta i održala se na repertoaru punih devet sezona. Jubilarnoj, stotoj predstavi, 1955. godine, prisustvovao je Miroslav Krleža.

U toku dugog veka ove predstave »Glembajevih« bilo je i veoma zanimljivih gostovanja glumaca iz drugih pozorišta naše zemlje. Beogradskoj publici predstavili su se umetnici: Bela Krleža, Sava Severova, Jolanda Dačić i Meri Boškova u ulozi barunice Kasteli - Glembaj i Ilija Đuvalekovski u ulozi Ignaca Glembaja.

Četvrta premijera Krležine drame »Gospoda Glembajevi« izvedena je na sceni Narodnog pozorišta 19. oktobra 1962. u režiji i scenografiji Bojana Stupice. Glu-

mački ansambl predstave činili su glumci mlađe generacije ovog pozorišta. Sa izuzetkom Božidara Drnića, niko od protagonisti predstave nije učestvovao u ranijim realizacijama ovog Krležinog dela na sceni.

U glavnim ulogama nastupili su: Predrag Tasovac kao Ignac Glembaj, Vasa Pantelić kao Leone, Ksenija Jovanović kao barunica Kasteli - Glembaj, Božidar Drnić kao Fabrici, Pavle Minčić kao Puba, Miša Volić kao Silberbrant, Vuka Dunderović kao Angelika, Miloš Žutić kao Baločanski, a Eugen Verber je gostovao u ulozi dr Altmana.

Ovo izvođenje »Gospode Glembajevih« nije naišlo na dobar prijem kod kritike. Recenzenti su ga ocenili krajnje negativno, posebno se osvrćući na slabu podelu uloga. Glumci nisu dovoljno prostudirali svoje uloge, a većina ih je potpuno promašila. Najnegativniju ocenu predstave dao je Eli Finci. Po njemu »jedini časni izuzetak, i utoliko upečatljiviji, bila je Ksenija Jovanović, kao barunica Kasteli - Glembaj. Iako su i njoj nedostajale vrhovne suptilnosti, naročito u erotičnim igrama, ona je tačno izvajala jedan lik u kome se na tako kontradiktoran, pa ipak harmoničan način susreću vulgarnost i tankoćutnost, blesak i mizerija,

Viktor Starčić kao Aurel, Mata Milošević kao Urban i Marija Crnobori kao Klara na premijeri »Lede« 1953. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.

Scena iz komada »Vučjak« na premijeri 1953. u Beogradskom dramskom pozorištu.

ljudski tragično i ljudski sasvim nisko.« I u prikazima ostalih kritičara kreacija Ksenije Jovanović ocenjena je kao uspela, naročito u finalu III čina.

Krležina drama »Gospoda Glembajevi« pojavila se na repertoaru Narodnog pozorišta po peti put 13. maja 1973. Premijera je održana u čast jubileja, 80. godišnjice života i 60. godišnjice književnog rada Miroslava Krleže. Predstavu je režirao Milenko Maričić, kao gost, a scenografiju i kostimografiju dali su slikari Petar Pašić i Mira Čohadžić. U glavnim ulogama nastupili su: Ljuba Tadić kao Ignac, Petar Baničević kao Leone, Mira Stupica kao barunica Kasteli - Glembaj, Branka Pešić kao Angelika, Božidar Drnić kao Fabrici, Dragana Šaković kao Puba, Ramiz Sekić kao Altman, Mihailo Viktorović kao Silberbrant i Zoran Stojiljković kao Baločanski. Na početku ove sezone, 1973/74, ulogu Ignaca Glembaja preuzeo je Branislav Jerinić.

Krležina drama »U agoniji« doživela je na beogradskoj sceni, u posleratnom periodu, tri premijerna izvođenja i jednu obnovu. Prvi put je izveden u Narodnom pozorištu 30. novembra 1946. u režiji i scenografiji Bojana Stupice. U ansamblu ove predstave nastupili su glumci koji nisu igrali u njenoj predratnoj realizaciji, izuzev Božidara Drnića u ulozi dr Križovca. Nastupili

su, prvi put, Ljubiša Jovanović kao Barun Lenbah, Sava Severova kao Laura Lenbah i Ljubinka Bobić kao Madlen Petrovna.

Povodom ove nove premijere u Narodnom pozorištu pisali su Milan Dedinac i Eli Finci. U njihovim prikazima, pored pohvala, ima i izvesnih zamerki na račun rediteljske i glumačke interpretacije, naročito u Finčijevom prikazu. Kreacija Save Severove kao Laure Lenbah istaknuta je kao najbolje ostvarenje. Dedinac piše da »njene glasovne mogućnosti, njena izrazita pojava, njena mimika, stavljaju je danas u red naših najistaknutijih umetnika«, i zaključuje da je »u momentima pune slomljenoosti izrazila izvesne neposredne i dramatične akcente.«

Međutim, u kasnijim predstavama, glumci su produbljavali i obogaćivali svoje kreacije tako da su primedbe o njihovoј igri, izrečene povodom prve premijere, morale da se odbace.

Predstava »U agoniji« nekoliko sezona nije bila na repertoaru pozorišta, ali je 1. februara 1956. obnovljena i od tada, pa do sledeće premijere, nije prestajala da se prikazuje. U obnovljenoj predstavi ulogu Madlen Petrovne preuzela je glumica Marica Popović. Popularnost ove predstave kod publike bila je ogrom-

Scena iz »Kristifora Kolumba«
sa Ljubom Tadićem kao
Kolumbom 1955. u Beogradskom
dramskom pozorištu.

Scena iz »Areteja« na premijer
1959. u Narodnom pozorištu.

na, a zahvaljujući izvanrednom, do perfekcije uigranom glumačkom kvartetu, stekla je visoku umetničku reputaciju.

Druga posleratna premijera drame »U agoniji« izvedena je, takođe na sceni Narodnog pozorišta, 9. marta 1959, ali u novoj verziji sa dopisanim trećim činom i tako ujedno postala i jugoslovenska praizvedba. Ovu premijeru, kao i prethodnu, režirao je Bojan Stupica. U glumačkom ansamblu nije bilo izmena, jedino se zbog uvođenja novog lica u drami, pojavio još jedan protagonist predstave — Milan Puzić u ulozi Sudskog pristava. U novoj verziji, sa tri čina, predstava je igrana do 1963. godine, a onda je ponovo počela da se prikazuje u verziji od dva čina.

Sve premijere, obnove i reprizne predstave drame »U agoniji« na sceni Narodnog pozorišta, imale su jednu osobenost koju je vredno istaknuti. Sava Severova nije bila član beogradskog Narodnog pozorišta nego Slovenskog narodnog gledališča u Ljubljani i ulogu Laure Lenbah igrala je kao gost. Svaki put, zbog predstave, ona je dolazila iz Ljubljane. Publika je sa velikim simpatijama primala njenu Lauru i redovno joj priredivala ovacije posle predstave. Severova je Lauru Lenbah tumačila na beogradskoj sceni dugi niz go-

dina, od 1946. do 1969.

Božidar Drnić kao dr Križovec i Ljubiša Jovanović kao Barun Lenbah, interpretirajući ove likove, ostvarili su svoje životne uloge i po njima će ih pamtitи mnoge generacije. U ovim ulogama obojica su proslavili svoje umetničke jubileje.

Krlezina drama »U agoniji« izvedena je premijerno po treći put posle oslobođenja, 19. marta 1965, ali na sceni Jugoslovenskog dramskog pozorišta. Premijera je izvedena u čast 45. godišnjice umetničkog rada Viktora Starčića, a u režiji Tomislava Tanhofera. Ulogu Baruna Lenbaha tumačio je slavljenik Viktor Starčić, Lauru Lenbah Marija Crnobori, dr Križovca Stevo Žigon, a Madlen Petrovnu Sonja Hlebšova. Skice za dekor i kostime izradili su slikari Milenko Šerban i Mira Glišić.

Ova predstava nije nadmašila predstavu u Narodnom pozorištu, ali je takođe imala uspeha — igrana je preko četrdeset puta.

Krlezina komedija jedne karnevalske noći u četiri čina, »Leda«, doživela je svoje prvo posleratno izvođenje na sceni Jugoslovenskog dramskog pozorišta. Ređitelj i scenograf predstave bio je Bojan Stupica, a kostimograf Mira Glišić. Nosioci glavnih uloga u ko-

Stevo Žigon kao Don Kihot,
Dara Čalenić kao Kolombina i
Zoran Ristanović kao Pjero u
»Maskerati« 1963. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.

Scena iz »Salome« sa Olgom Spiridonović kao Salomom 1963. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.

madu bili su najistaknutiji umetnici tadašnjeg ansambla Jugoslovenskog dramskog pozorišta. Olivera Urbana tumačio je Mata Milošević, Aurela Viktor Starčić, Klanfara Jča Rutić, a Klaru i Meliti Marija Crnobori i Mira Stupica. Ulogu Melite tumačila je i Ivica Tanofner. Karlo Bulić igrao je Gospodina, a Nada Gregorić i Bosiljka Boci Prvu i Drugu damu.

Predstava je u celini ocenjena kao uspela, naročito pojedina glumačka ostvarenja. Primedbe su se odnosile na preteran vodviljski karakter kojim se odlikovala ova predstava.

»Leda« je premijerno bila izvedena i po drugi put posle rata, 4. maja 1972, ali na sceni Savremenog pozorišta u Beogradu. Reditelj predstave bio je Aleksandar Ognjanović, a scenografi i kostimografi Dorian i Ružica Sokolić, kao gosti. U predstavi su nastupili: Vlastimir Stojiljković kao Urban, Olga Stanislavlević kao Melita, Neda Ognjanović kao Klara, Zoran Bećić kao Aurel, Vesna Ilić kao Prva dama, Irina Kovacević kao Druga dama i Dušan Poček kao Gospodin. Krležina drama »Vučjak« pojavila se u Beogradu prvi put 27. februara 1953. na sceni Beogradskog dramskog pozorišta, trideset godina posle praizvedbe ovog dela u Zagrebu. Beograni su Krležinog »Vučjaka«

videli na sceni Narodnog pozorišta 1924. prilikom gostovanja zagrebačkog Narodnog kazališta, kako je to već ranije napomenuto, ali posle toga, ovo delo nije izvođeno u Beogradu.

Predstavu drame »Vučjak« režirao je Predrag Dinulović. Nacrte za scenografiju i kostime izradili su slikari Nina Šišova i Sonja Šerban. U glavnim ulogama pojavili su se Mihajlo Viktorović, kao Horvat, Tomanija Đuričko i Olivera Marković, kao Margetička, Olga Ivanović i Ksenija Jovanović kao Eva Amerikanka, i drugi. Predstava je igrana bez »Besomučno-skandaloznog sna Krešimira Horvata« (intermezo furioso). Na repertoaru pozorišta zadržala se dve sezone i imala je trideset šest repriza. Kritika je izdvojila kreacije Olivere Marković, Nikole Popovića i Evke Mikulić.

Dramske legende Miroslava Krleže »Kraljevo« i »Kristifor Kolumbo« doživele su pozorišne prazvedbe u Beogradu 26. maja 1955. Premjera je održana na sceni Beogradskog dramskog pozorišta u režiji i scenografiji Miroslava Dedića.

Predstava »Kraljeva« izvedena je »koncertno« za pul-tovima i bez dekora i kostima. U glavnim ulogama nastupili su Mihajlo Viktorović, kao Janez, i Tatjana Lukjanova, kao Anka, a u ulogama čitača, koji su pove-

Ljuba Tadić kao Doktor i Marija Crnobori kao Jadviga Jasenska
u sceni iz dramatizovanog romana »Na rubu pamet« 1963.

u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.

zivali pojedine scene, Rade Marković i Ksenija Jovanović.

Predstava »Kristifora Kolumba« igrana je u kombinaciji realističkog i stilizovanog, simbolističkog postupka. Ulogu Admirala tumačio je Ljuba Tadić. Krleža je tokom proba ove predstave, na kojima je povremeno prisustvovao, dopisao jednu scenu, izmenivši tako kraj dela.

Krležina legenda »Maskerata« pripremljena je po prvi put na beogradskoj sceni u Beogradskom dramskom pozorištu 1955, ali je premijerno izvedena na gostovanju u Ljubljani iste godine. Predstavu je režirao Miroslav Dedić u scenografskom okviru slikara Dušana Ristića. U ulozi Kolombine nastupila je Olivera Marković, u ulozi Don Kihota Milorad Volić i u ulozi Pjeroa Vlastimir-Đuza Stojiljković.

Krležina fantazija u pet slika »Aretej« ili »Legenda o svetoj Ancili« izvedena je na sceni Narodnog pozorišta u Beogradu 29. decembra 1959. Beogradska premijera je održana samo dan kasnije od prizvedbe ovog dela u zagrebačkom Hrvatskom narodnom kazalištu. Reditelj i scenograf predstave bio je Bojan Stupica, a nacrte za kostime dala je Mira Glišić, kao gost. U naslovnoj ulozi nastupio je Vasa Pan-

telić. Ulogu Lavinije Ancile i Klare Anite, posle odlaška Marije Danire, tumačila je Ksenija Jovanović. Predstava je od strane kritičara povoljno ocenjena, a od glumačkih ostvarenja posebno su izdvojene kreacije Raše Plaovića (Morgens), Ljubiše Jovanovića (Kajc Anicije), Božidara Drnića (Apatriid B) i Milana Pužića (Apatriid A).

U 1963. godini, kada se proslavlja Krležin jubilej, sedamdeseta godišnjica njegovog života, beogradska pozorišta su u svoj repertoar uvrstila nekoliko Krležinih dela.

U Jugoslovenskom dramskom pozorištu pripremljene su dve Krležine legende: »Salome« i »Maskerata«. Premijera je održana 10. oktobra 1963. u režiji Miroslava Belovića i likovnoj inscenaciji scenografa Vladislava Lalickog i kostimografa Mire Glišić. Predstava »Salome« izvedena je po prvi put na beogradskoj sceni, kao i »Maskerata«, jer njena ranija realizacija u Beogradskom dramskom pozorištu, kao što je to već napomenuto, nije izvedena u Beogradu. U naslovnoj ulozi »Salome« nastupila je Olga Spiridonović, a glavni protagonisti »Maskerate« bili su Stevo Žigon kao Don Kihot, Dara Čalenić kao Kolombina i Zoran Ristanović kao Pjero.

U čast Krležinog jubileja Jugoslovensko dramsko pozorište pripremilo je scenski prikaz njegovog romana »Na rubu pameti«, 24. oktobra 1963. U dramatizaciji Vere Crvenčanin, predstavu je režirao Mata Milošević, a u ulozi Doktora nastupio je Ljuba Tadić. Scenografiju i kostime dao je slikar Petar Pašić.

Ova predstava imala je ogroman uspeh i kod kritike i kod gledalaca. Učestvovala je na jugoslovenskom pozorišnom festivalu »Sterijino pozorje« u Novom Sadu i proglašena za najbolju predstavu. Reditelj Mata Milošević dobio je nagradu za režiju, a njen glavni protagonist Ljuba Tadić nagradu za glumačko ostvarenje.

Beogradsko dramsko pozorište u ovoj jubilarnoj Krležinoj proslavi obnovilo je svoju raniju predstavu »Vučjaka«. Krešimira Horvata igrao je Mihailo Viktorović, kao i na praizvedbi ovog dela 1953. godine. Izmene su bile u ulogama Marijane Margetićke, koju je na ovoj premjeri tumačila prvi put Bosiljka Boci, i Eve Amerikanke, koju je u alternaciji sa Olgom Ivanović igrala Mira Dinulović. U glumačkom ansamblu, u manjim ulogama, izmene su bile znatno veće. Krležina drama »U logoru« doživela je svoju drugu premijeru u Beogradu na sceni Beogradskog dramskog pozorišta. Premijera je održana 11. marta 1964. u režiji Predraga Dinulovića i scenografiji i kostimima Dušana Stanića. U glavnim ulogama nastupili su: Uroš Glovacki kao Horvat, u alternaciji Ratislav Jović, Zoran Radmilović kao Doktor Gregor, Vlastimir Stojiljković i Zoran Rankić kao Doktor Puba i Slobodan Perović, kao Valter.

Jugoslovensko dramsko pozorište pripremilo je na sceni svog teatra »Bojan Stupica« scenski prikaz Krležinog romana »Povratak Filipa Latinovića« u dramatizaciji i režiji Vere Crvenčanin. Premijera je održana 20. februara 1970., a u naslovnoj ulozi nastupio je Zoran Ristanović. Dekor i kostime dali su Vladislav Lalic i Inga Kostinčar, kao gost.

U čast proslave 80. godišnjice života Miroslava Krleže, beogradski Teatar Poezije na Radničkom univerzitetu »Đuro Salaj« priredio je resital poezije Miroslava Krleže pod nazivom »Nepoznat netko«. U izboru stihova, adaptaciji i režiji Tomislava Durbešića, reditelja iz Zagreba, premijera je održana 29. oktobra 1973. U predstavi su učestvovali: Miša Janketić, Olga Savić, Miloš Žutić i Dušan Golumbovski.

Kontinuitet prikazivanja Krležinih dramskih dela u Beogradu nastavlja se i dalje. U čast jubileja velikog književnika pripremaju se nove premijere.

Dramska dela Miroslava Krleže počela su da se prikazuju na beogradskoj pozorišnoj sceni sa zakašnjenjem od nekoliko godina u odnosu na njihova prva scenska izvođenja u Zagrebu. Međutim, od trenutka kada su se prvi put pojavila, od premijere 1928., nisu prestajala da se prikazuju sve do danas. U periodu između dva rata, Krležina dramska dela izvođena su na sceni Narodnog pozorišta, jedinog beogradskog pozorišta u to vreme, a posle rata, pojavljuju se na pozornicama gotovo svih beogradskih teatarskih kuća i zauzimaju vidno mesto u njihovom repertoaru.

Od prvog pojavljivanja na »daskama koje život znače« pa do danas, na svetlost pozornice izišlo je deset Krležinih dramskih dela, dve dramatizacije njegovih romana i jedan scenski prikaz njegove poezije, sa ukupno dvadeset i sedam premijera, računajući i dve obnove.

Kritika je o svim izvedenim delima izrekla svoj sud i dala detaljne analize, kako samih dela, tako i njihovih scenskih prikaza. Mišljenje kritike o Krležinim delima, u početku nije bilo najpohvalnije, ali se tokom njihovog sceničkog života menjalo i postalo pohvalno do najsuperlativnije izrečenih ocena. O scenskim prikazima, prateći sve komponente pozorišne predstave, mišljenje kritike je, sa malim izuzecima, bilo veoma pozitivno.

Izvedena dela Miroslava Krleže na scenama beogradskih pozorištaigrana su u veoma različitim rediteljskim i glumačkim, kao i scenografskim i kostimografskim interpretacijama. Između šesnaest reditelja, koliko ih je prošlo beogradskom scenom, pojedini, kao dr Branko Gavela i Bojan Stupica, zauzimaju posebno mesto. Gavelin značaj je ne samo u tome što je u Beogradu prvi režirao Krležina dela i što je njegova rediteljska koncepcija doživela veliko priznanje i tako utrla put svim budućim rediteljskim rešenjima, već i što je isključivo njegovom zaslugom uopšte došlo do izvođenja Krležinih dramskih dela na beogradskoj sceni u periodu između dva rata.

Značaj Bojana Stupice nije ništa manji. On je u Beogradu, u posleratnom periodu, na scenama najvećih beogradskih pozorišta; Narodnog i Jugoslovenskog dramskog, postavio četiri Krležina dramska dela, među kojima je njegova realizacija »Agonije« doživela dve premijere i najmanje dve obnove, zadržala se na repertoaru pozorišta punih dvadeset godina, i visokim umetničkim kvalitetom uvrstila se u trajne vrednosti naše pozorišne umetnosti.

U ulogama junaka iz Krležinih drama prodefilovala je

preko beogradskih scena čitava povorka glumaca. Krležine do perfekcije obrađene ličnosti privlačile su neodoljivo glumce, jer su za njih predstavljale pravi izazov i veoma složen glumački zadatak, kao i potvrdu njihovog talenta. Pojedini glumci posvetili su im polovinu svog glumačkog veka, na primer: Dragoljub Gošić, Raša Plaović, Aleksandar Zlatković, Dara Milošević, Božidar Drnić, Ljubiša Jovanović i Sava Severova, kao stalni gost. Pojedini od njih tumačili su dve, pa i tri uloge iz Krležinog dramskog stvaralaštva, a neki su u njima proslavili i svoje glumačke jubileje kao Božidar Drnić, Ljubiša Jovanović i Viktor Starčić. Likovni umetnici, slikari i scenografi, ukupno dvadeset i devet, među kojima je bilo i gostiju iz drugih pozorišta u zemlji, inspirisali su se Krležinim delima i posvetili im deo svoga stvaralaštva.

Popularnost Krležinih dramskih dela kod beogradske pozorišne publike bila je ogromna. Publiku je u velikom broju posećivala predstave, sa izuzetkom prve premijere, budno pratila i pamtila svaku promenu u predstavi i igri protagonista. Neka od njih doživela su dve, tri, pa i više premijernih izvođenja na sceni, a takođe i izuzetno dug vek prikazivanja, nekoliko sezona, pa i čitave decenije, kao na primer drame: »U agoniji« i »Gospoda Glembajević«.

Beogradска pozorišta su za dela Miroslava Krleže imala živ interes i ponekad ambiciozno računala na njih. O tome govori njihovo pojavljivanje na pozorišnim festivalima naše zemlje. Uopšte gledano, ona su za pozorišta bila od ogromnog značaja, jer ne samo da su bila povod nego su pružala i stvarne mogućnosti za uspela, raznovrsna i zanimljiva teatarska ostvarenja. Dramska dela Miroslava Krleže održala su se na repertoaru beogradskih pozorišta punih četrdeset i pet godina i nema sumlje da će se i dalje prikazivati.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ

1928

Вечерња представа 266.

НОВА ЗГРАДА

У суботу, 16. јуна

(ПРВИ ПУТ)

У АГОНИЈИ

Драма у два чина. Написао Мирољуб Крлежа.
Редитељ г Др. Бранко Гавела. Сценограф г Жедрички.

ЛИЦА:

Барун Ленбах, бивши драгунски потпуковник	г. Златковић
Лаура, његова супруга, власница помодне радње «Меркир Галан»	г-ђа Марковац
Др. Крижовец, адвокат	г. Плаовић
Мидлен Петровић, руска емигранткиња	г-ђа Златковић
Марија, собијац	г-ђа Душиновић
Глахонеми пројасак	г. Ајваз

ПРВИ ЧИН се догађа у помодној радњи «Меркир Галан»
између 6 и 7 сати навече. ДРУГИ ЧИН у стану барукице
Ленбах између 2 и 3 сата у ноћи.

Нови намештај из трговине г. г. Т. КАРБИНЕР-СИНОВИ.
Помодна роба из трговине г. г. ВУЛЕТИЋ И НИКОВИЋ.
Шешири из трговине г. СВЕТЕ ТАНАСКОВИЋА Краља
Милана у г. ба. Грамофон «ЕДИОН БЕЛ ПЕНКАЛА»
Пасаж Академије Науке

Цене места:

у партеру: ложа 200. д. Фотела I.ред 45. Фотела II.ред 40. д. Седиште 30. дин.
I галерија: ложа 200. д. Балкон фотела 45. д. Фотела I.ред 40. д. Фотела II.ред 30. дин.
II галерија: ложа 140. д. Балкон фотела 35. д. Фотела I.ред 27. д. Фотела II.ред 20. дин.
III галерија: Балкон 12. дин. Седиште 10. дин. Шапка галерија 6. дин.

Почетак у 8 часова у вече

Пламета Штампарија, Пикторија, Књижаре и Књигословница Тел. 6-61.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

У БЕОГРАДУ

Вечерња представа 234.

НОВА ЗГРАДА

У суботу, 11. маја 1929. год.

(Први пут)

ГОСПОДА ГЛЕМБАЈЕВИ

Драма у три чина из живота једне племарске обитељи.

Написао Мирослав Крлек.

Редитељ Бранко Гавела.

Игњат Жак Глембай, бенкар, шеф фар-
ме Глембай Лтд. Компанија, првач тајни
савјетник г. Д. Гошић
Барунчица Шарлота Кастиел - Глембай, његова
другута супруга г-ђа Крлека
Др. Фел. Леополд Глембай, син Игњата а
трећи му супруга, рођена Басиландес -
Даниела г. Плавовић
Сестра Ангелина Глембай, доминиканка,
удомица најстаријега Глембайевог сина
Ивана, рођена баронеса Ђигмунтовић
Бентрикс г-ђа Милошевић
Титус Адријенкус Фабрици - Глембай,

рођак бенкара, велика жупан у пензији . . . г. М. Гавриловић
Др. Јур. Пуба Фабрици - Глембай, прав-
ни савјетник фирмe Глембай Лтд. Комп.
(његов син) г. Златковић
Др. мед. Паул Алтмин, лекар г. Туријски
Др. теологије и философије, Алојзије
Салбербрант, информатор барунчи-
ног сина и њени исповедници г. Новаковић
Кивалеријски обраћтањавт фон Бало-
чански г. Душановић
Камердинер г. Ђ. Маринковић
Слуга г. Ј. Николић

Гости:

Догађа се једне ноћи, касног лета, годину дана пре рата.
ПРВИ ЧИН: Између један и половина три; ДРУГИ ЧИН: Из-
међу половина три и половина четири, ТРЕЋИ ЧИН: Око пет сати.

Г-ђа Бела Крлек ја као гост.

Дужни одмор после сваког чина.

Намештај из радње Карбинер—Симони Кнес Михајлова 50.
Путне ствари из трговине „Алигатор“ Коларчева 1.

Тоалете г-ђе Беле Крлека из модног ательеа Женка Сингер, Загреб Франко-Банскa 2

Цене места:

У вартору: Ложа 200. Фотеље I реда 45. Фотеље II реда 40. дин. Седиште 30 дин.
I. галерија: Ложа 200. Фотеље I реда 45. Фотеље I реда 40. Фотеље II реда 30. дин.
II. галерија: Ложа 40. Фотеље балк. 35. Седиште I реда 27. Седиште II реда 20. дин.
III. галерија: Балкон 20. Седиште 15 дин. Стјане 10 дин. Задња Галерија 15. дин.

Почетак у 8 часова увече

Планета Штампарија „Црногори-
ја“ у Београду Тех. б-61.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

У БЕОГРАДУ

Вечерња представа

Код Споменика

Гостовање г. Тита Строција, в. д. директора Драме
Народнога казалишта у Загребу

у четвртак, 18 фебруара 1937 године

(ПРВИ ПУТ)

ЛЕДА

Комедија једне карневалске ноћи у четири чина

Написао Мирослав Крлежа

Редитељ г. Надвориник

ЛИЦА

Витез Оливер Урбен, башни савјет
ник код царског и краљевског
аустро-угарског посланства у
Санкт-Петербургу — г. Строци, к. г.
Кланфар, веленадустријалац — г. Живаногић
Мелита, његова супруга, рођена пле-
менита Слугак Слугановечка гђа Урбансава

Аурел, академски сликар —	—	—	—	—	—	—	—
Клара, његова супруга —	—	—	—	—	—	—	—
Фани —	—	—	—	—	—	—	—
Прва дама —	—	—	—	—	—	—	—
Друга дама —	—	—	—	—	—	—	—
Господин —	—	—	—	—	—	—	—

Гласови пролазника. Пролазници. Глазба из кафана
Збива се једне карневалске ноћи. Први чин у салону Мелите
Слуганове око осам сати извечер. Други, и трећи чин код
Аурелових између десет и два ноћу. Четврти чин сав касније
на улицама, пред Кланфаровом палатом

Сценограф гђа Бешевић

ЦЕНЕ МЕСТА

ПАРТЕР

ПРВА ГАЛЕРИЈА

ДРУГА ГАЛЕРИЈА

ТРЕЋА ГАЛЕРИЈА

Ложа	дим. 200	Ложа	дим. 200	Ложа	дим. 100	Балкон	дим. 12
Фотељ I ред	45	Фотељ балкон	45	Фотељ у балк.	24	Седиште	8
Фотељ II ред	40	Фотељ I ред	32	Седиште I ред	16	Стјање	5
Седиште	32	Фотељ II ред	24	Седиште II ред	12	Задња галерија	8

Петак, 18 фебруара: У. ДОЛИНИ (гђа А. Митровић и г. Бартон), као гости). — Цене места од 5 до 36 д. с. повластицама

Почетак тачно у 8 часова увече

ШТАМПА „СТАДИЈА“ — ЗАЈСКА

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ

Вечерња претстава

Код Споменика

У четвртак, 2 децембра 1937 године

(први пут)

УЛОГОРУ

Драма у три чина. Написао Мирослав Крлежа
Редитељ г. Џанков, к. г.

Л И Ц А

Кадет Хорват	г. Мишевић
Оберлајтнант доктор Грекор	г. Драгутиновић
Доктор Пуба Аграмер	г. Старчић
Оберлајтнант Ваалтер	г. Живановић
Фелдмаршал фон Хенкенкамп	г. Маријашец
Бригадир Хајрих	г. Н. Половић
Барум Мелдег Краенштет	г. Паунковић
Барунице Мелдег-Краенштет	гђа Ерцеговић
Гроф Септицки	г. Милисављевић
Пуковник де Малохио	г. Васић
Мајор Хохмец	г. Башковић
Артилериски капетан Лукач	г. Н. Јовановић
Хусарски ритмажест Јесенски	г. Ј. Николић
Драгонски оберлајтнант Шомођи.	
Малмош Габор	г. В. Јовановић
Надлијечник д-р Альтман	г. Величковић
Фелдкапелан Антон Болтек	г. Глигоријевић
Кадет Јаковић	г. Душавовић
Заставник Шимунић	г. М. Поповић
Наредник Градински	г. Станишић
Пељачки јидов	г. М. Јовановић
Капаунер, оберкелнер	г. Б. Јовановић
Инфантерист Подравец	г. Д. Раденковић
Ордонанс	г. Стојковић

Објешена старица. Официри. Војници. Карташи. Слуге. Келнери

Декор по најртвама г. Белојанског

ЦЕНЕ МЕСТА

ПАРТЕР	ПРВА ГАЛЕРИЈА	ДРУГА ГАЛЕРИЈА	ТРЕЋА ГАЛЕРИЈА
Ложа	дни. 240	Ложа	дни. 120
Фотела I ред	55	Фотела балкон	30
Фотела II ред	50	Фотела I ред	20
Седиште	40	Фотела II ред	16
		Седиште I ред	Задња галерија
		Седиште II ред	10
			8

Почетак тачно у 8 часова увече

1924—1938.

- * Miloš Crnjanski: Gostovanje Zagrebačkog kazališta, SKG, knj. XI, br. 7, str. 535—537, od 1. IV. 1924.
- * Velibor Gligorić: Miroslav Krleža, »Vučjak«, RASKRSNICA, II/12, 1924, str. 55—58.
- * Živko Miličević: M. Krleža, »Vučjak«, POLITIKA, XI/1924, br. 5709, str. 4, od 15. III 1924.
- * M. V. Bogdanović: »U agoniji« od Miroslava Krleža, SKG, XXIV/br. 5, str. 371—374, od 1. VII. 1928.
- * Ž. Miličević: Jedan prikaz g. M. Krleže, MISAO, 10/1928, XXVII (201) 208, 3/4, str. 235—238.
- * B. Stojković: Premijera »U agoniji«. Drama u 2 čina od Miroslava Krleža, reditelj g. Dr Gavela, ŽIVOT I RAD, II, br. 7, str. 555—556.
- * Anonim: O premijeri »Gospoda Glembajevi« u Narodnom pozorištu, ODJEK, 34/1928, br. 48, str. 4.
- * D. (Milan Dedinac): »Miroslav Krleža na beogradskoj pozornici povodom premijere drame »U agoniji«, POLITIKA, XXV/1928, br. 7230, str. 7.
- * Dušan Krunić: Jedna hrvatska premijera »U agoniji« od Miroslava Krleža, PRAVDA, XXIV/1928, br. 161, str. 4.
- * Milan Bogdanović: Miroslav Krleža povodom premijere njegove drame »U agoniji«, VREME, VIII/1928, br. 2326, str. 6.
- * M. Magdić: M. Krleža: Povodom čitanja njegove drame »U agoniji«, NOVOSTI, br. 2217, str. 3, od 24. V. 1928.
- * V. Gligorić: »U agoniji« Miroslava Krleža, NOVOSTI, br. 2236, str. 3, od 19. VI. 1928.
- * B. Stojković: Premijera »U agoniji«, drama M. Krleža, Reditelj dr Branko Gavela, ŽIVOT I RAD, II, 1928, br. 7, str. 555—556.
- * Amater: Beogradска premijera drame »U agoniji« od M. Krleže, ILUSTROVANI LIST, 24/1928, br. 24, str. 7.
- * O. Bihalji-Merin: Nekoliko opštih misli o današnjem pozorištu a specijalno o »Gospodi Glembajevima«, NOVA LITERATURA, I, 1928/29, br. 7/8, str. 202—205.
- * Boško Tokin: Rad beogradskog Narodnog pozorišta u sezoni 1927—1928. LETOPIS MATICE SRPSKE, CII/1928, br. 317/2, str. 269—273.
- * A.: Razgovor sa gđom Belom M. Krleže, POLITIKA XXVI/ 1929, br. 7550, str. 8.
- * Milutin Čekić: »Gospoda Glembajevi« sa gđom Zlatom Markovac, VREME, IX/1929, br. 2780, str. 4, od 21. IV. 1929.
- * Borivoje Stojković: S. Narodno pozorište. Gospoda Glembajevi. (Premijera 11. V 1929). SKG, n.s. XXVII/3, str. 222—227.

Prikazi Krležinih dela na
beogradskoj sceni 1928—1973.

- * M. V. Bogdanović: Miroslav Krleža: »Gospoda Glembajevi«, SKG, knj. XXVII, br. 3, 222—227, od 1. VI. 1929.
- * D. (Milan Dedinac): »Nekoliko Glembajevih na beogradskoj pozornici«, POLITIKA, XXVI/1929, br. 7552, str. 7.
- * Milutin Čekić: »Gospoda Glembajevi«, drama u tri čina iz života jedne agramerske obitelji, napisao Miroslav Krleža. Prvi put u Narodnom pozorištu, u režiji dr Gavele 11. maja, VREME, IX/1929, br. 2651, str. 4.
- * Milutin Čekić: Režija originalnih dela na našoj sceni. VREME, IX/1929, 2658, 7.
- * Dušan Krunić: Miroslav Krleža: »Gospoda Glembajevi«, Premijera PRAVDA, XXV/1929, br. 126, str. 5.
- * Dr Ranko Mladenović: »Erotična inteligencija g-de Pregarac u Glembajevima«, VREME, XII/1932, br. 3837, str. 6.
- * M. V. Bogdanović: Krležin ciklus o Glembajevima, POLITIKA, XXIX/1932, br. 8714, str. 4.
- * Živojin D. Petrović: Za Miroslava Krležu. POZORIŠNI LIST, I/1934—1935. br. 1, str. 2—3.
- * Konstantin Atanasijević: Leone Glembaj u interpretaciji g. D. Dujšina. VREME, XVI/1936, br. 5143, str. 13.
- * Velibor Gligorić: Gostovanje g. Dujšina u »Gospodi Glembajevima«, POLITIKA, XXXIII/1936, br. 10044, str. 14.
- * Ks. A. (Ksenija Atanasijević): Laura g-de Nade Vorni, PRAVDA, XXXII/1936, br. 11371—3, str. 6.
- * Dušan Krunić: Gostovanje Dubravke Dujšina u »Gospodi Glembajevima«, PRAVDA, XXXII/1936, od 12. V. 1936.
- * Miloš Savković: Komedija purgerskog snobizma. »Leda« od Miroslava Krleža, SKG, nova serija L/1937, br. 5, str. 393—396.
- * M. Đonović: »Leda« u beogradskom Narodnom pozorištu, MISAO, XIV, br. 1—4, 1937, str. 133—134.
- * Anonim: U Beogradskom Narodnom pozorištu večeras se daje Krležina »Leda«, POLITIKA, XXXIV/1937, br. 10323, str. 13.
- * Ž. V. (Živojin Vukadinović): Miroslav Krleža: »Leda«, POLITIKA, XXXIV/1937, br. 10325, str. 12.
- * Gostovanje i premijere. (»Leda«), BEOGRADSKIE OPŠTINSKE NOVINE, 1937, str. 143—144.
- * Konstantin Atanasijević: Miroslav Krleža: »Leda«, VREME, XVII/1937, br. 5424, str. 8.
- * K. A. (Konstantin Atanasijević): Vitez Oliver Urban u tumačenju g. Drnića, VREME, XVII/1937, br. 5454, str. 2.
- * Dušan Krunić: Verbalizam na sceni (povodom »Lede« od Miroslava Krleže). PRAVDA, XXXV/1937, br. 11640, str. 5.
- * N. Bartulović: Miroslav Krleža: »Leda«. JAVNOST, III, 1937, br. 10, str. 189—190.

Bibliografija

- * Gr. Berić: Miroslav Krleža: »Leda«, ŽIVOT I RAD, XXV, 1937, sv. 161, str. 185—186.
- * Velibor Gligorić: Miroslav Krleža: »Leda«, NAŠA STVARNOST, I, br. 5/6, str. 94—96.
- * Ž. M. Popović: M. Krleža »Leda«. Komedija jedne karnevalske noći u 4 č. JUGOSLOVENSKI RASVIT, V, br. 6—7, str. 126—127, 1937.
- * Miloš Savković: Laboratorija rata, Krležin »U logoru«, SKG, nova serija LII/1937, br. 8, str. 636—641.
- * Radmila Bunuševac: Drama »U logoru« od Miroslava Krleže, POLITIKA, XXXIV/1937, br. 10607, str. 8.
- * Konstantin Atanasijević: M. Krleža: »U logoru«, VREME, XVII/1937, br. 5706, str. 10.
- * Ljubomir Božinović: Hrisan Cankov objašnjava kako je shvatio i režirao Krležinu dramu »U logoru«, čija će premijera biti u četvrtak u zgradbi kod Spomenika. PRAVDA, XXXIII/1937, br. 11897, str. 7.
- * Berić Grgur: »U logoru«, drama u tri čina od Miroslava Krleže. NARODNA ODBRANA, XIII/1937, br. 3, str. 48.
- * H.: Aveti ratnih grozota. Premijera »U logoru« od M. Krleže. PRAVDA, XXXIII/1937, br. 11899, str. 7.
- * Jovan Popović: »U logoru« M. Krleža. ŽIVOT I RAD, XXVI, 1937, str. 135—139.
- * B. Savović: Miroslav Krleža o ratu. Povodom drame »U logoru«. SLOBODNA MISAO, 1938, br. 26, str. 3.
- * Velibor Gligorić: Miroslav Krleža »U logoru«. NAŠA STVARNOST, II, 1938, br. 13/14, str. 177—181.
- * N. Bartulović: Miroslav Krleža: »U logoru«. JAVNOST, III, 1937, br. 50, str. 951—952.

1945—1973.

- * Anonim: Krležina drama »Gospoda Glembajevi« na beogradskoj sceni. — POLITIKA, XLII/1946, 12254, 6.
- * Eli Finci: Miroslav Krleža: »Gospoda Glembajevi«. — NAŠA KNJŽEVNOST I/1946, 4, 600—605.
- * Anonim: Književnik Eli Finci o Krležinoj drami »Gospoda Glembajevi«. Iz predavanja na Kolarčevom Narodnom univerzitetu. — POLITIKA, XLIII/1946, 12264, 5.
- * Jovan Popović: »Gospoda Glembajevi« ponovno na beogradskoj sceni. — BORBA, XI/1946, 87, 2—3.
- * Milan Dedinac: Nekoliko Glembajevih na beogradskoj pozornici. Povodom reprize drame »Gospoda Glembajevi« od Miroslava Krleža. — POLITIKA, XLIII/1946, 12279, 7. (Milan Dedinac, Pozorišne hronike. Beograd, 1950; — Miroslav Krleža, Zagreb, 1963.)
- * Eli Finci: Miroslav Krleža: »U agoniji« — NAŠA KNJŽEVNOST, II/1947, 1, 76.
- * Milan Dedinac: Krležina drama »U agoniji«. u režiji Bojana Stupice. — POLITIKA, XIV/1947, 12497, 7.
- * Mirko Banjević: »Gospoda Glembajevi« od Miroslava Krleža. — STVARANJE, II/1947, 4—5, 274—276.
- * Jovan Popović: Povodom gostovanja Hrvatskog narodnog kazališta u Beogradu. O izvedbi »Gospode Glembajevih«. — BORBA, XII/1947, 125, 2—4.
- * Milan Dedinac: Gostovanje Hrvatskog narodnog kazališta. — NAŠA KNJŽEVNOST, II/1947, 7—8, 93—96. (Milan Dedinac, Pozorišne hronike. Beograd, 1950.)
- * Bruno Begović: Leona Raše Plaovića. Gostovanje prvaka beogradskih drama u Krležinoj drami »Gospode Glembajevi«. — NARODNI LIST, IV/1948, 1028, 2.
- * Vlado Mađarević: Raša Plaović kao Leone Glembaj. Gostovanje prvaka drame beogradskog pozorišta u Krležinoj drami »Gospoda Glembajevi«. — VJESNIK, VIII/1948, 1060, 2—3.
- * Marijan Matković: Gostovanje Raše Plaovića u ulozi Leona Glembaja. — REPUBLIKA, IV/1948, 10, 900—901. M. M. (Marijan Matković, Dramaturški eseji. Zagreb, 1949.)
- * Anonim: Dvadesetogodišnjica »Gospode Glembajevih«. — POLITIKA, XLVI/1949, 13159, 4.
- * Milan Bogdanović: Sećanje na jednu ulogu Frana Novakovića. — POZORIŠTE, I/1952, 1, 2—3.
- * Milan Bogdanović: Miroslav Krleža: »Gospoda Glembajevi«. — BORBA, XVII/1952, 174, 7.
- * Borislav Mihajlović: Leone: Glembaj Raše Plaovića. — Povodom premijere — obnove »Gospode Glembajevih« u Narodnom pozorištu. — NIN, II/1952, 77, 7.
- * Danilo Lekić: Gostovanje drame Beogradskog narodnog pozorišta u NR Crnoj Gori. — STVARANJE, VII/1952, 9, 557—560. O izvedbi Krležine drame Gospoda Glembajevi.
- * Č. Kisić: M. Krleža: »Vučjak«, BORBA, I. III 1953.
- * Predrag Dinulović: O Krležinoj drami »Vučjak«. Izjava Predraga Dinulovića reditelja drame suradniku Borbe. — BORBA, XVIII/1953, 52, 7. Izjava uoči premijere u Beogradskom dramskom pozorištu.
- * Anonim: Pred premijeru u Beogradskom dramskom pozorištu. Miroslav Krleža izmenio treći čin »Vučjaka«. — POLITIKA, L/1953, 14434, 9.
- * Olga Božičković: »Vučjak« Miroslava Krleže. Sutrašnja premijera u Beogradskom dramskom pozorištu. — POLITIKA, L/1953, 14434, 9.
- * K.: Miroslav Krleža: »Vučjak«. Premijera u Beogradskom dramskom pozorištu. — BORBA, XVIII/1953, 59, 7.
- * Bora Glišić: Krleža: »Vučjak«. Premijera u Beogradskom dramskom pozorištu. — NIN, III/1953, 113, 7.
- * Olga Božičković: Prvi utisci o »Vučjaku« Miroslava Krleža na sceni Beogradskog dramskog pozorišta. — POLITIKA, L/1953, 14440, 7.
- * Bora Glišić: Krležina pozorišna sezona. — NIN, III/1953, 114, 7.
- * Dr. Hugo Klajn: M. Krleža: »Vučjak«, REVIJA, 15. III 1953.
- * Momčilo Milankov: Krležin »Vučjak« u Beogradskom dramskom pozorištu. — MLADA KULTURA, II/1953, 9, 6.
- * Anonim: Večeras obnovljena Krležina »Leda« na sceni u Zagrebu i premijera u Beogradu. — BORBA, XVIII/1953, 97, 6.
- * Olga Božičković: »Leda« Miroslava Krleže. Večerašnja premijera u Jugoslavenskom dramskom pozorištu. — POLITIKA, L/1953, 14478, 6, O. B.
- * Jovan Ćirilov: M. Krleža: »Vučjak«, NARODNI STUDENT, 4. III 1953.
- * Ervin Šinko: Miroslav Krleža: »Leda«. Lirika u komediji jedne karnevalske noći. — BORBA, XVIII/1953, — 104, 7. (Ervin Šinko, Falanga antikrista i drugi komentari. Zagreb, 1957; — Miroslav Krleža, Zagreb, 1963.)
- * Bora Glišić: M. Krleža — B. Stupica. Premijera »Lede« u Jugoslavenskom dramskom pozorištu. — NIN, III/1953, 120, 8.
- * Olga Božičković: »Leda« Miroslava Krleže na sceni Jugoslavenskog dramskog pozorišta. Umesto prikaza: Reditelj i glumci o svojim ostvarenjima. — POLITIKA, L/1953, 14486, 6.
- * S. A. Jovanović: M. Krleža: »Vučjak«, REPUBLIKA, 3. III 1953.
- * Jovan Ćirilov: »Leda« Miroslava Krleže — NARODNI STUDENT, IV/1953, 9, 5.
- * Borivoje Jevtić: Dve predstave »Gospode Glembajevih«. — ŽIVOT, II/1953, II/8, 368—372. Povodom premijere u Narodnom pozorištu u Sarajevu i gostovanja beogradskog Narodnog po-

zorišta u Sarajevu; usto o predavanju Milana Bogdanovića o Krleži.

* S. A. Jovanović: M. Krleža: »Leda«, REPUBLIKA, 3. III 1953.

* Milan Bogdanović: Miroslav Krleža: »Leda«. (Jugoslavensko dramsko pozorište.) — BORBA, XVIII/1953, 119, 6.

* Slavko Leovac: »Vučjak« Miroslava Krleže u izvođenju Beogradskog dramskog pozorišta u Sarajevu. — OSLOBOĐENJE, X/1953, 2093, 10.

* Slavko Batušić: Krleža na jugoslavenskim pozornicama. Najviše zabranjivani i najviše prikazivani autor na jugoslavenskim pozornicama. — Povodom izložbe u foajeu Hrvatskog narodnog kazališta u Zagrebu. — BORBA, XVIII/1953, 302.

* Hugo Klajn: M. Krleža: »Leda«, REVIJA, 1. V 1953.

* D. Davidović: M. Krleža: »Leda«, VIDICI, I, 1953, 5.

* D. Dragojević: M. Krleža: »Leda«, BEOGRADSKIE NOVINE, 23. I. 1953.

* D. O. i B. P.: Proslava 60-godišnjice života i 40-godišnjice književnog rada Miroslava Krleže. Nastup beogradskih umjetnika. Razgovori i mišljenja. — BORBA, XVIII/1953, 304, 4. Sadržaj. — Milan Bogdanović: Naš najveći dramski tekst. — Nevenka Urbanova: Laskav, ali težak nastup. — Raša Plaović: Misao, a ne forma. — Ljubiša Jovanović: Najskromnije oduženje velikom piscu. Izjave o drami Gospoda Glembajevi.

* Anonim: Proslava 60-godišnjice života i 40-godišnjice književnog rada Miroslava Krleže. Nastup slovenskih umjetnika. Razgovori i mišljenja. — BORBA, XVIII/1953, 305, 5. Sadržaj. — Bojan Stupica: Krleža je ljudima uvijek otvarao oči. — Sava Severova: Najmiliji tekst, i drugo.

* M. Misailović: Od »Lede« do »Glorije«, MLADOST, 10. X. 1956.

* S. J.: Jubilej velikog umjetnika. Razgovori o Miroslavu Krleži. ZAGREBAČKI TJEDNIK, I/1953, 42, 3; 43, 3. Sadržaj. — Milan Bogdanović: Teško je reći... — Milan Đoković: Krleža i beogradska publika.

* Augustin Stipčević: Uspjela gostovanja. Povodom nastupa beogradске i ljubljanske drame u Zagrebu. O izvedbama »Glembajevi« i »U agoniji« prilikom proslave 60-godišnjice Miroslava Krleže. — BORBA, XVIII/1953, 310, 4.

* S. A. Jovanović: Miroslav Krleža: »Gospoda Glembajevi«, REPUBLIKA, 1. III. 1953.

* J. Zamurović: Miroslav Krleža: »U agoniji«, DNEVNIK, 30. VI. 1953.

* M. M.: Ciklus o Glembajevima u izvedbi triju kazališta. — NOVINE MLADIH, XII/1953, 14, (442), 6.

* Eli Finci: Barunica Kasteli - Glembaj Save Severove. (Gostovanje u Narodnom pozorištu u Beogradu). — POLITIKA, LI/1954, 14730, 5.

* Davor Šošić: Četiri Leona. — NARODNI LIST, X/1954, 2750, 5. O Radi Nakrstu, Titu Stroziju, Raši Plaoviću i Tomislavu Tanhoferu u ulozi Leona Glembaja.

* Pavao Broz: Miroslav Krleža: »Golgota«. Gostovanje Zagrebačkog dramskog kazališta u Beogradu. — BORBA, XIX/1954, 103, 7.

* Eli Finci: Miroslav Krleža: Golgota. Gostovanje Zagrebačkog dramskog kazališta u Beogradu. — POLITIKA, LI/1954, 14810, 7. / Pavao Broz: M. Krleža: »U logoru«. Gostovanje Zagrebačkog dramskog kazališta u Beogradu. — BORBA, XIX/1954, 109, 4.

* Stanislav Bajić: Prve pretstave Zagrebačkog dramskog kazališta. — KNJIŽEVNE NOVINE, I/1954, 17—18, 12. Uz ostalo prikaz izvedbe drame Golgota.

* Eli Finci: Miroslav Krleža: »U logoru«. Poslednja predstava Zagrebačkog dramskog kazališta u Beogradu. — POLITIKA LI/1954,

14820, 7. (Eli Finci, Više i manje od života II. Beograd, 1961; — Miroslav Krleža. Zagreb, 1963.)

* Milan Bogdanović: Sava Severova kao baronica Kasteli - Glembaj. — BORBA, XIX/1954, 123, 6.

* Šl. A. Jovanović: Gostovanje Zagrebačkog dramskog kazališta. M. Krleža: »Golgota«, »U logoru«, REPUBLIKA, 5. i 11. V 1954.

* A.: »Vo agoniji« na scenata od našiot teater. Po povod go-stovanjeto na prvencite na Belgradskoto narodno pozorište. MLAD BOREC, X/1954, 10, 8.

* Božo Bulatović: »U agoniji«. Gostovanje poznatih dramskih umjetnika iz Beograda i Ljubljane na Cetinju. — STVARANJE, IX/1954, 6, 402—403.

* Jovan Hristić: Beleška o Krležinom »Logoru«. — VIDICI, II/1954, 9, 405.

* Hugo Klajn: Meri Boškova kao barunica Kasteli - Glembaj. — BORBA, XX/1955, 111, 5.

* Mladen Stary: Gostovanje beogradskog dramskog pozorišta. »Legende«. Reditelj: Miroslav Dedić. — VJESNIK, XVI/1955, 3192, 5. O izvedbi drama Kraljevo i Kristofor Kolumbo.

* Zvonimir Berković: Krleža na pozornici Beogradskog dramskog pozorišta. — NARODNI LIST, XI/1955, 3095, 4. O izvedbi drama Kraljevo i Kristofor Kolumbo.

* Hugo Klajn: »Kraljevo« i »Kristofor Kolumbo« Miroslava Krleže u Beogradskom dramskom pozorištu. — BORBA, XX/1955, 240, 6—7.

* Jovan Ćirilov: Gostovanje Zagrebačkog dramskog kazališta, STUDENT, 4. V. 1954.

* M. J. Bandić: Miroslav Krleža: »Legende«, KNJIŽEVNOST, XXI/1955, 12, 500—504.

* Bora Glišić: Krleža: »Kraljevo«. Premijera u Beogradskom dramskom pozorištu. — NIN, V/1955, 249, 10.

* V. Dimitrijević: Da li je »Kraljevo« za estradno izvođenje? Povodom premijere Krležinih »Legendi« u Beogradskom dramskom pozorištu. — STUDENT, XVIII/1955, 18, 6.

* Bora Glišić: Krleža: »Kolumbo«. Da li je ovaj komad trebalo staviti na repertoar? — NIN, V/1955, 250, 10.

* Dragoslav Grbić: Krležine legende »Kraljevo« i »Kristofor Kolumbo« u izvedbi Beogradskog dramskog pozorišta. — VJESNIK, XVI/1955, 3308, 8.

* Ivan Ivanji: Ozivele legende. Posle četrdeset godina. — OMLADINA, X/1955, 934, 7. O izvedbi Kraljeva i Kristofora Kolumba u Beogradskom dramskom pozorištu.

* Eli Finci: U Beogradskom dramskom pozorištu Krležine »Legende«. — POLITIKA, LII/1955, 8. (Eli Finci, Više i manje od života II. Beograd, 1961; — Miroslav Krleža. Zagreb, 1963.) O Kraljevu i Kristoforu Kolumbu.

* Stanislav Bajić: Smeli scenski poduhvat. Krležine »Legende« u Beogradskom dramskom pozorištu. — SAVREMENIK, II/1955, 11, 550—552.

* Milan Bogdanović: O Krleži. — Novi Sad, Matica srpska, 1956. Sadržaj. — Zoran Gavrilović: Milan Bogdanović (predgovor). Razmišljanja o Miroslavu Krleži. — »Povratak Filipa Latinovića«. — Ciklus o Glembajevima. — »U agoniji«. — »Gospoda Glembajevi«. — »Gospoda Glembajevi danas«. »Leda«. »Sećanje na Silberbranta Frana Novakovića«. — Georgi Stamatov kao Ignat Glembaj. — Sava Severova kao baronica Kasteli Glembaj i drugo.

* Bora Glišić: Krleža: »U agoniji«. — NIN, VI/1956, 266, 7. Predstava u Beogradskom narodnom pozorištu.

* Branko Peić: Predstava Save Severove i Božidara Drnića. Povodom Krležine drame »U agoniji« na sceni Beogradskog narod-

- nog pozorišta. — VIDICI, IV/1956, 22—23, 21.
- * Braslav Borozan: Opšta scnska atmosfera i osnovni ton u ciklusu »Glembajevih«. Osam zabeleški. — MOGUĆNOSTI, III/1956, 7, 513—523. Sadržaj. — 1. »Gospoda Glembajevi«. — 2. »U agoniji«. — 3. »Leda«. — 4. »Gospoda Glembajevi«. — 5. »U agoniji«.
 - * J. Marinković: Miroslav Krleža: »U agoniji«, MLADOST, I, 1956, 1, 43—44.
 - * Anonim: Prvo izvođenje Krležine drame »U agoniji« sa trećim činom. — POLITIKA, LVI/1959, 16416, 8.
 - * Milan Bogdanović: Treći čin »Agonije«. — POLITIKA, LVI/1959, 16461, 17.
 - * Eli Finci: Nova verzija Krležine »Agonije«. Predstava Beogradskog narodnog pozorišta. — POLITIKA, LVI/1959, 16474, 6. (Eli Finci, Više i manje od života II, Beograd, 1961.)
 - * Anonim: Nova Krležina drama »Aretej« u Narodnom pozorištu u Beogradu. — BORBA, XX/1959, 241, 7.
 - * Slobodan Selenić: Trajna panika čovječanstva. Premijera »Aretej« Miroslava Krleže u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu i u Narodnom pozorištu u Beogradu. — BORBA, XXIV/59, 306, 7.
 - * Zoran Gavrilović: Miroslav Krleža: »U agoniji«. BORBA, 17. III. 1959.
 - * J. Vilovac: M. Krleža: »U agoniji«. DNEVNIK, 23. IV. 1959.
 - * Milorad Obradović: Velika predstava velikog djela. »Aretej« u Beogradu. — OSLOBOĐENJE, XVI/1959, 4215, 5.
 - * Eli Finci: Premijera u Narodnom pozorištu. Filozofska dramska gatka. Miroslav Krleža: »Aretej ili Legenda o svetoj Ancili« u režiji Bojana Stupice. — POLITIKA, LVI/1959, 16666, 9. (Eli Finci, Više i manje od života II, Beograd 1961.)
 - * O. Novaković: Miroslav Krleža: »U agoniji«, NAŠA SCENA, 1959, 141.
 - * Muharem Pervić: Krleža u Narodnom pozorištu u Beogradu. Aretej i njegova ptica. — MLADOST, V/1960, 169, 6.
 - * Bora Glišić: Skice za kritiku Krležinog »Aretaja« — NIN, X/1960, 470, 9.
 - * Luka Pavlović: Dva snažna doživljaja. Tekst M. Krleže »Aretej«. Režija Bojan Stupica. Gostovanje Beogradskog Narodnog pozorišta u Sarajevu, OSLOBOĐENJE, 8. V. 1960.
 - * Vladimir Stamenković: Drama inspirisana istorijom. Miroslav Krleža: »Aretej ili Legenda o svetoj Ancili« u Narodnom pozorištu — KNJIŽEVNE NOVINE, XI/1960, 110, 6.
 - * Pavao Broz: Drama sa tezom. Nekoliko reči povodom Krležinog »Aretaja«. — KOMUNIST, XVIII/1960, 147, 9.
 - * Milan Bogdanović: Povodom Krležinog Aretaja. Testamentarna poruka velikog piscu. — POLITIKA, LVII/1960, 16685, 13.
 - * Dragan M. Jeremić: Kreće se ili ne kreće. Miroslav Krleža: »Aretej ili Legenda o svetoj Ancili« — predstava u Narodnom pozorištu u Beogradu u režiji Bojana Stupice. — SAVREMENIK, VI/1960, 2, 224—228.
 - * Duško Car: Pod svježim dojmom predstava. Nakon beogradske i zagrebačke premijere najnovije drame Miroslava Krleže. — KNJIŽEVNA TRIBINA, II/1960, 18—19, 11. O premljerama Aretaja.
 - * Jovan Maksimović: Krleža i Stupica u Narodnom pozorištu u Beogradu — NIN, X/1960, 477, 8—9.
 - * Tomislav Ketig: Aretej i diluvijum oko njega. — POLJA, VI/1960, 44, 1—3. Polemički o kritikama: Eli Finci, Filozofska dramska gatka (POLITIKA, LVI/1959, 16666, 9); Bora Glišić, Skice za kritiku Krležinog »Aretaja« (NIN, X/1960, 470, 9) i Jovan Maksimović, Krleža i Stupica u Narodnom pozorištu u Beogradu (NIN, X/1960, 477, 8—9).
 - * V. Dimitrijević: Uz Krležinog »Areteta«. Intelektualčeva tragedija. — STUDENT, XXIV/1960, 12, 7.
 - * Eli Finci: Gostovanje Hrvatskog narodnog kazališta u Beogradu. Miroslav Krleža: »Gospoda Glembajevi«. — POLITIKA, LVIII/1961, 17011, 10.
 - * Vl. Obradović: Smisao poruke. Uvod uz prikaz Krležinog »Areteta«, SVIJET, 3. V. 1960.
 - * Milisav Mirković: Jelka Asić kao Laura Lenbah. BORBA, 12. XII. 1961.
 - * Eli Finci: Miroslav Krleža: U logoru. Predstava Zagrebačkog dramskog kazališta u režiji Branka Gavele. — POLITIKA, LVIII/1961, 17099, 10.
 - * Slobodan Selenić: »Gospoda Glembajevi«. Svečana premijera u beogradskom Narodnom pozorištu u povodu godišnjice oslobođenja Beograda. — BORBA, XXVII/1962, 291, 9.
 - * Eli Finci: Pomanjkanje snaga. »Gospoda Glembajevi« Miroslava Krleže u režiji Bojana Stupice. — BORBA, LIX/1962, 17617, 9.
 - * Olga Božičković: Premijera Krležine drame »Gospoda Glembajevi«, POLITIKA, 19. X. 1962.
 - * Vučo Vuk: Neurotiziranje Glembajevštine. — KNJIŽEVNE NOVINE, 1962, 183, 7. Povodom izvedbe drame Gospoda Glembajevi u Narodnom pozorištu u Beogradu.
 - * Slobodan Selenić: »Vučjak«. Obnova Krležine drame u Savremenom pozorištu u Beogradu. Režija Predraga Dinulovića. — BORBA, XXVIII/1963, 145, 8.
 - * Raško Jovanović: Drame Miroslava Krleže na beogradskoj pozornici. — POZORIŠNI ŽIVOT, VIII/1963, 21, 10—14. (POZORIŠTE, V/1963, 3, 39—45.)
 - * Raško Jovanović: Pozorišta u Srbiji i dramska dela Miroslava Krleže. — POZORIŠTE, V/1963, 3, 39—45; 4, 46—57. Sadržaj. — Drame Miroslava Krleže na beogradskoj sceni i drugo.
 - * Milisav Mirković: »Glembajevi bez sjaja«. BEOGRADSKA NEDELJA br. 28, 1962.
 - * Jovan Maksimović: »Glembajevi« — u starom stilu. VEČERNJE NOVOSTI, 22. X. 1962.
 - * Živorad P. Jovanović: Bibliografski podaci o Miroslavu Krleži. I Bibliografija dramskih dela Miroslava Krleže. II Literatura o dramskim delima Miroslava Krleže. — POZORIŠTE, V/1963, 3, 51—56.
 - * Eli Finci: Solidnost u radu. Gostovanje Narodnog pozorišta iz Tuzle. »Gospoda Glembajevi« Miroslava Krleže u režiji Ahmeda Muradbegovića. — POLITIKA, LX/1963, 17838, 10.
 - * Slobodan Selenić: Krleža: »Gospoda Glembajevi«. Gostovanje Narodnog kazališta iz Tuzle na sceni Jugoslovenskog dramskog pozorišta u Beogradu. — BORBA, XXVIII/1963, 154, 7.
 - * Raško Jovanović: Krleža na beogradskoj pozornici. — KNJIŽEVNE NOVINE, XV/1963, 201, 3.
 - * Slobodan Selenić: Poslije pedeset godina. Miroslav Krleža: »Saloma« i »Maskerata« — premijera u Jugoslavenskom dramskom pozorištu. — BORBA, XXIII/1963, 282, 7.
 - * Luka Pavlović: Dvije kreacije. Miroslav Krleža: »Saloma«, »Maskerata« — reditelj Miroslav Belović — Premijera u Jugoslavenskom dramskom pozorištu u Beogradu. — OSLOBOĐENJE, XX/1963, 5516, 7.
 - * Eli Finci: Premijera u Jugoslavenskom dramskom pozorištu. U magičnom krugu žene. »Saloma« i »Maskerata« Miroslava Krleže u režiji Miroslava Belovića. — POLITIKA, LX/1963, 17968, 11.
 - * Petar Volk: Karneval u nama i izvan nas. Premijera: »Beton i svici« Oskara Davića — »Saloma« i »Maskerata« Miroslava Krleže. — KNJIŽEVNE NOVINE, XV/1963, 208, 6.
 - * Vladimir Stamenković: Vešt repertoarski potez. Premijera »Sa-

- lome« i »Maskerata« u Jugoslovenskom dramskom pozorištu. NIN, XIII/1963, 667, 9.
- * Ognjen Lakičević: Miroslav Krleža nakon pedeset godina. »Saloma« i »Maskerata« u režiji Miroslava Belovića. — TELEGRAM, IV/1963, 183, 7.
- * Slobodan Selenić: Obračun s njima. Miroslav Krleža: »Na rubu pameti«, premijera u Jugoslovenskom dramskom pozorištu, reditelj Mata Milošević, 24. oktobra 1963. — BORBA, XXII/1963, 296, 7.
- * Eli Finci: Premijera u Jugoslovenskom dramskom pozorištu. Domijevski obračun sa društвom. »Na rubu pameti« Miroslava Krležе u režiji Mate Miloševićа. — POLITIKA, LX/1963, 17982, 11.
- * Mile Nedeljković: I Rani Krleža, kasno. II Krleža opet — samo malo drukčije. — STUDENT, XXVII/1963, 22, 7. Povodom izvedbi drama Salome, Maskerata i scenske adaptacije romana Na rubu pameti u Jugoslovenskom dramskom pozorištu u Beogradu.
- * S. Novaković: »Saloma« i »Maskerata« u Jugoslovenskom dramskom pozorištu. — MLADOST, VIII/1963, 368, 6.
- * Ognjen Lakičević: Čovek protiv demona. Premijera u Jugoslovenskom dramskom pozorištu u Beogradu: Scenski prikaz romana »Na rubu pameti« Miroslava Krležе u režiji Mate Miloševićа i adaptaciji Vere Crvenčanin. — TELEGRAM, IV/1963, 184, 7.
- * Dragoslav Grbić: Prilog Krležinom jubileju. TELEGRAM, 2. XI. 1962.
- * E. Čengić: Sedamdeseti jubilej Miroslava Krležе. U znak naše mladosti: Bojan Stupica o Krleži, susretima s njim i režiji piščevih djela. OSLOBOĐENJE, 30. IX. 1962.
- * Vuk Vučo: Premijerna čestitka Miroslavu Krleži. EKSPRES POLITIKA, 11. X. 1963.
- * Vuk Vučo: Krležini izvori. Premijera Na rubu pameti Miroslava Krležе u Jugoslovenskom dramskom pozorištu. EKSPRES POLITIKA, 25. X. 1963.
- * Zoran Gluščević: M. Krleža: »Saloma« i »Maskerata«, NIN XIII/1963, 667.
- * Milosav Mirković: Suvišan repertoarski posao. »Saloma« i »Maskerata« u Jugoslovenskom dramskom. BEOGRADSKA NEDELJA, 27. X. 1963.
- * N. Karanović: Uz jubilej Miroslava Krležе. Premijera »Saloma« i »Maskerata« u Beogradu, 7. JUL, 29. X. 1963.
- * Vladimir Stamenković: Jedna strana Krležinog romana. Premijera scenskog prikaza »Na rubu pameti« u Jugoslovenskom dramskom pozorištu, NIN, 3. XI. 1963.
- * Milosav Mirković: U sazveđu dobrog ansambla. »Na rubu pameti« Miroslava Krležе u Jugoslovenskom dramskom pozorištu. BEOGRADSKA NEDELJA, 3. XI. 1963.
- * S. Novaković: Miroslav Krleža: »Na rubu pameti«. MLADOST, 6. XI. 1963.
- * Sl. Novaković: »Vučjak« Miroslava Krležе: MLADOST, 5. VI. 1963.
- * M. Mirković: Novi akcenti Bosiljke Boci. Obnova »Vučjaka« u Savremenom pozorištu. BEOGRADSKA NEDELJA, 2. VI. 1963.
- * Žarko Jovanović: Bez Galicijskog neba. Premijera drame »U logoru« Miroslava Krležе u Savremenom pozorištu. VEČERNJE NOVOSTI, 14. III. 1964.
- * Vuk Vučo: Pitoreskni naturalizam. Sinoćna premijera drame »U logoru« Miroslava Krležе u beogradskom Savremenom pozorištu. EKSPRES POLITIKA, 14. III. 1964.
- * Eli Finci: Bez nerva i snage. »U logoru« Miroslava Krležе u režiji Predraga Dinulovića, POLITIKA, 15. III. 1964.
- * Slobodan Selenić: Dugo i razvučeno. M. Krleža: »U logoru«. Premijera nove verzije ove drame u Savremenom pozorištu u Beogradu; reditelj P. Dinulović. BORBA, 15. III. 1964.
- * Ivan Ivanji: Premijera Krležine drame »U agoniji« u Jugoslovenskom dramskom pozorištu u čast 45-godišnjice Viktora Starčića. Ovacije za velikog umetnika. EKSPRES POLITIKA, 20. III. 1965.
- * Slobodan Selenić: Znani Lenbah ipak nov i svojevrstan. Miroslav Krleža »U agoniji«, premijera u Jugoslovenskom dramskom pozorištu, BORBA, 21 III. 1965.
- * Eli Finci: Standardna koncepcija. »U agoniji« Miroslava Krležе u režiji Tomislava Tanhofera. POLITIKA, 22. II. 1965.
- * M. Mirković: U Čehovskoj gami. »U agoniji« M. Krležе na sceni Jugoslovenskog dramskog pozorišta. BEOGRADSKA NEDELJA, 28. III. 65.
- * S. M.: Posle pet godina pauze, sinoć u Narodnom pozorištu prikazana obnovljena Krležina drama. Aplauz 95. »Agoniji«. VEČERNJE NOVOSTI, 14. XII. 1968.
- * Raško V. Jovanović: Proslava 100-godišnjice Narodnog pozorišta u Beogradu. Potrebno odupiranje zaboravu. TELEGRAM, 27. XI. 1968.
- * V. Por: Večeras u Narodnom pozorištu. Laura Save Severove. EKSPRES POLITIKA, 3. XII. 1969.
- * A.: Krleža, to sam ja! NIN, 21. XII 1969.
- * V. Stefanović: U čast 80-godišnjice Miroslava Krležе. »Glembajevi« ponovo u Beogradu. POLITIKA, 11. V. 1973.
- * Milosav Mirković: Večeras u Narodnom pozorištu novi Glembajevi. Počelo je sa grmljavinom. EKSPRES POLITIKA, 13. V. 1973.
- * M. K.: Četvrti »Glembajevi« na Trgu Republike. Prisutan 45 godina. NEDELJNE NOVOSTI, 13. V. 1973.
- * P. Vozarčić: Novi »Glembajevi« videni iza scene. Peta Premijera — bez reditelja. VEČERNJE NOVOSTI, 14. V. 1973.
- * Žarko Komanin: Premijera u čast Miroslava Krležе. Pad zablude. »Gospoda Glembajevi« u Narodnom pozorištu u Beogradu. VEČERNJE NOVOSTI, 15. V. 1973.
- * Milosav Mirković: Premijera u Narodnom pozorištu. Gospoda zločinci, Miroslav Krleža: »Gospoda Glembajevi«, reditelj Milenko Maričić. POLITIKA EKSPRES, 15. V. 1973.
- * Vladimir Stamenković: Glembajevi na oštrotici tajne. NIN, 20. V. 1973.
- * Feliks Pašić: Ko su ti ljudi? Premijera u beogradskom Narodnom pozorištu, u čast rođendana Miroslava Krležе: »Gospoda Glembajevi« u režiji Milenka Maričića. BORBA, 21. V. 1973.
- * A.: Jubilej Miroslava Krležе. »Gospoda Glembajevi«. ILUSTROVANA POLITIKA, 22. V. 1973.
- * Branko Aleksić: Vulkan nije prošao. »Glembajevi« na sceni Narodnog pozorišta. STUDENT, 22. V. 1973.
- * Petar Volk: U čast pisca. Povodom premijere Krležine drame »Gospoda Glembajevi« u Narodnom pozorištu. KNJIŽEVNE NOVINE, 1. VI. 1973.
- * Muhamrem Pervić: Glembajevsko pozorje. (Premijera »Gospode Glembajevih« u Narodnom pozorištu u režiji Milenka Maričića). POLITIKA, 9. VI. 1973.

U agoniji:
16. jun 1928
31. januar 1936 (obnova)
30. novembar 1946
1. februar 1956 (obnova)
9. mart 1959 (sa III čina)
19. mart 1965
(u Jugoslovenskom dramskom pozorištu)

Gospoda Glembajevi:
11. maj 1929
4. april 1946
14. jun 1952
19. oktobar 1962
13. maj 1973
(sve u Narodnom pozorištu)

Leda:
18. februar 1937
17. april 1953
(u Jugoslovenskom dramskom pozorištu)
4. maj 1972
(u Savremenom pozorištu)

U logoru:
2. decembra 1937
(u Narodnom pozorištu)
11. mart 1964
(u Savremenom pozorištu)

Vučjak:
27. februar 1953
18. maj 1963
(u Beogradskom dramskom —
Savremenom pozorištu)

Maskerata:
26. maj 1955
(u Beogradskom dramskom pozorištu)
10. oktobar 1963
(u Jugoslovenskom dramskom pozorištu)

Kraljevo:
26. maj 1955
(u Beogradskom dramskom pozorištu)

Kristofor Kolumbo:
26. maj 1955
(u Beogradskom dramskom pozorištu)

Aretej:
29. decembar 1959
(u Narodnom pozorištu)

Saloma:
10. oktobar 1963
(u Jugoslovenskom dramskom pozorištu)

Na rubu pameti:
24. oktobra 1963
(u Jugoslovenskom dramskom pozorištu)

Povratak Filipa Latinovića:
20. februar 1970
(u Jugoslovenskom dramskom pozorištu)

Nepoznat netko:
29. oktobar 1972
(u Teatru poezije »Đuro Salaj«)

U agoniji

premijere:
16. jun 1928, Narodno pozorište
30. novembar 1946, Narodno pozorište
9. mart 1959 (sa tri čina), Narodno pozorište
19. mart 1965, Jugoslovensko dramsko pozorište.

obnove:
31. januar 1936.
1. februar 1956.

broj predstava:
od 1928 do 1941: 35
od 1946 do 1959: 60
od 1959 do 1964: 33
(u novoj verziji sa tri čina)
od 1964 do 1969: 3
od 1965 do 1967: 40
(u Jugoslovenskom dramskom pozorištu).
Poslednja predstava je izvedena 4. decembra 1969. u Narodnom pozorištu.

uloge:
Barun Lenbah:
Aleksandar Zlatković 1928—1941.
Nikola Popović 12. V, 24. VI i
27. X 1936.
Ljubiša Jovanović 1946—1969.
Viktor Starčić 1965—1967.

Laura Lenbah:
Zlata Markovac 1928—1929.
Ida Pregarac 1936—1941.
Nada Vorni, kao gost 29. V 1936.
Lidija Mansvetova, kao gost 4. XII 1936.
Sava Severova, kao gost 1946—1969.
Jelka Asić, kao gost 10. XII 1961. i 24. I 1962.

Marija Crnobori 1965—1967.

Dr Ivan Križovec:
Radomir Plaović 1928—1929.
Dubravko Dujšin, kao gost, 1936.
Božidar Drnić 1936—1941. i 1946—1969.
Stevo Žigon 1965—1967.

Madlen Petrovna:
Zora Zlatković 1928—1929. i 1936—1941.
Ljubinka Bobić 1946.
Marica Popović 1956—1969.
Vuka Marković — Dundrović 1959, 1962, 1963.
Sonja Hlebšova 1965—1967.

Policijski pisar:
Milan Pušić 1959—1964.

Gluhonjemi prosjak:
Milan Ajvaz 1928—1929.
Jovan Nikolić 1936.
Miloš Paunković 1936.
Živković 1939.
Dušan Vladislavljević 1956—1959.
Pavle Minčić 1956.
Petar Banićević 1959—1960.
Slobodan Radović 1961—1964.
Karlo Bullić 1965—1967.
Ivan Gorenko 1968.
Slobodan Herceg 1969.

Marija:
Dušanović 1928—1929.
Krstić, Ljubojević i Jovanović 1936.
Lola Hasova 1939.
Mila Savljević 1939—1941.
Darinka Kršljanski 1946.
Gordana Prokić 1956.
Ivka Rutić, Vuka Dundrović 1959—1962.
Kapitalina Erić 1965—1967.
Mirjana Pejić 1968—1969.

**Miroslav Krleža na
beogradskoj pozorišnoj sceni**

Gospoda Glembajevi

premijere:

11. maj 1929, Narodno pozorište
4. april 1946, Narodno pozorište
14. jun 1952, Narodno pozorište
19. oktobar 1962, Narodno pozorište
13. maj 1973, Narodno pozorište

broj predstava:

- od 1929 do 1936: 39
od 1946 do 1948: 39
od 1952 do 1960: 94
od 1962 do 1963: 13
od 1973 (predstava na repertoaru i dalje)

uloge:

- Ignac Glembaj:*
Dragoljub Gošić kao gost 1929—1936. i 1946—1948.
Georgi Stamatov 26. i 28. II 1948.
Ljubiša Jovanović 1952—1960.
Ilija Džuvalekovski, kao gost 27. VI 1957.
Predrag Tasovac 1962—1963.
Ljuba Tadić 1973.
Branislav Jerinić 1973.

- Barunica Kasteli - Glembaj:*
Bela Krleža 11. V 1929. i do kraja sezone 1928—1929.
Zlata Markovac 1929—1936.
Ida Pregarac, kao gost 6. IX 1932. i 8. V 1936.
Dara Milošević 1946—1948. i 1952—1960.
Nevenka Urbanova 1952—1960.
Jolanda Dačić, kao gost 22. V 1953.
Bela Krleža, kao gost 4. III 1953.
Sava Severova, kao gost 27. I i 11. V 1954.
Meri Boškova, kao gost 4. V 1955.
Ksenija Jovanović 1962—1963.
Mira Stupica 1973.
Leone Glembaj:
Radomir Plaović 1929—1936. i 1946—1960.
Milivoje Živanović 8. i 16. I 1936.
Dubravko Dujšin, kao gost 8. V 1936.
Vasa Pantelić 1962—1963.
Tito Stroci, kao gost 29. IV 1957.
Petar Banićević 1973.

- Sestra Angelika Glembaj:*
Dara Milošević 1929—1936.

Mila Dimić 8. V 1936.
Divna Đoković 1946—1960.
Marica Popović 1946.
Nada Škrinjar 1952.
Vuka Dunderović 1962—1963.
Branka Pešić 1973.

Titus Andronikus Fabrici:
Milorad Gavrilović 1929—1931.
Aleksandar Gavrilović 19. IX 1931.

Vitomir Bogić 1933—1936.
Svetolik Nikačević 1936.
Vladeta Dragutinović 1946—1960.
Božidar Drnić 1962—1963. i 1973.

Dr Puba Fabrici - Glembaj:
Aleksandar Zlatković 1929—1936. i 1946—1951.
Viktor Starčić 1936.
Pavle Bogatinčević 1952—1960.
Mirko Milosavljević 1952—1960.
Pavle Minčić 1962—1963.
Dragan Šaković 1973.

Dr Paul Altman:
Vojislav Turinski 1929—1932.
Nikola Jovanović 1932—1936.
Vojislav Jovanović 1946—1948.
Miodrag Lazarević 1952—1960.
Eugen Verber, kao gost 1962—1963.
Ramiz Sekić 1973.

Dr Alojzije Silberbrant:
Fran Novaković 1929—1936.
Božidar Drnić 1946—1960.
Relja Đurić 1946—1960.
Nedim Omerbegović 1952.
Milorad Volić 1962—1963.
Mihajlo Viktorović 1973.

Oberlajtnant Fon Baločanski:
Milorad Dušanović 1929—1936.
Dušan Antonijević 1936.
Ivo Jakšić 1946—1948.
Bogdan Buljan 1952—1954.
Dušan Jančićević 1956.
Petar Banićević 1956—1957.
Miroslav Petrović 1956—1957.
Miloš Žutić 1962—1963.
Zoran Stojiljković 1973.

Kamerdiner:
Đ. Marinović 1929—1936.
Velimir Bošković 1946—1960.
Raša Simić 1962—1963.
Rade Popović 1973.

Leda

premijere:

18. februar 1937, Narodno pozorište
17. april 1953, Jugoslovensko dramsko pozorište
4. maj 1972, Savremeno pozorište

broj predstava:
od 1937 do 1938: 16
od 1953 do 1957: 75
od 1972: 7

uloge:
Vitez Oliver Urban:
Tito Stroci 18. II 1937.
Božidar Drnić 1937—1938.
Mata Milošević 1953—1957.
Vlastimir - Đuza Stojiljković 1972.

Klanfar:
Milivoje Živanović 1937—1938.
Joža Rutić 1953—1957.
Bogdan Dević 1972.

Melita:
Nevenka Urbanova 1937—1938.
Mira Stupica 1953—1955. i 20. X i 28. XII 1957.
Ivica Tanhofer 1955—1957.
Olga Stanisavljević 1972.

Klara:
Zlata Markovac 1937—1938.
Ela Hafner - Đermanović, kao gost 14. III 1937.
Marija Crnobori 1953—1957.
Neda Ognjanović 1972.

Aurel:
Aleksandar Zlatković 1937—1938.
Viktor Starčić 1953—1957.
Zoran Bećić 1972.

Fani:
Ditrih 1937—1938.
Kapitalina Erić 1953—1957.
Maja Dimitrijević 1954—1956.

Prva dama:
Nevenka Mikulić 1937—1938.
Nada Gregorić 1953—1954. i 1957.
Branka Veselinović 1954—1956.
Maja Dimitrijević 13. V 1954.

Druga dama:
Sofija Perić 1937—1938.

Bosiljka Boci 1953—1957.
Maja Dimitrijević 1955—1957.

Gospodin:
Nikola Popović 1937—1938.
Karlo Bulić 1953—1957.
Dušan Poček 1972.

U Logoru

premijere:

2. decembar 1937, Narodno pozorište
11. mart 1964, Savremeno pozorište
Prva premijera održana je u Narodnom pozorištu i igrana je samo 3 puta, mada je imala uspeha. Sa repertoara je skinuta po naredbi popa Korošeca, tadašnjeg ministra prosvete.
Druga premijera održana je u Savremenom pozorištu i igrana je 11 puta.

uloge:

Kadet Horvat:
Mata Milošević 1937.
Uroš Glovacki 1964.

Oberlajtnant dr Gregor:
Vladeća Dragutinović 1937.
Ratislav Jović 1964.
Zoran Radmilović 1964.

Oberlajtnant dr Puba Agramer:
Viktor Starčić 1937.
Vlastimir Stojiljković 1964.

Oberlajtnant Valter:
Milivoje Živanović 1937.
Zoran Rankić 1964.
Slobodan Perović 1964.

Feldmaršal fon Hanenkamp:
Marijašec 1937.
Žika Petrović 1964.

Brigadir Hajnrich:
Nikola Popović 1937.
Ivan Đurđević 1964.

Barun Merdeg-Kranenštet:
Miloš Paunković 1937.
Dušan-Krcun Đurđević 1964.
Rista Đurđević 1964.

Baronica Merdeg-Kranenštet:
Mila Ercegović 1937.
Mira Dinulović 1964.
Bosiljka Boci 1969.

Starica Ruščukova:
Nada Kasapić 1964.

Grof Septicki:
Mirko Milisavljević 1937.
Miroljub Petrović 1964.

Pukovnik de Malohio:
Mihailo Vasić 1937.
Eugen Verber 1964.

Major Hohnec:
Velimir Bošković 1937.
Dragan Jovanović 1964.

Artileriski kapetan Lukač:
Nikola Jovanović 1937.
Radoslav Pavlović 1964.
Sima Janićijević 1964.

Husarski ritmajster Jesenski:
Jovan Nikolić 1937.
Vladan Živković 1964.

Dragonski oberlajtnant Šomodi:
Voja Jovanović 1937.
Jusuf Misabegović 1964.

Nadliječnik Dr Altman:
Dimitrije Veličković 1937.
Ilija Petković 1964.

Feldkapelan Anton Boltek:
Bratoljub Gligorijević 1937.
Đorđe Sremčević 1964.

Kadet Janković:
Milorad Dušanović 1937.
Toma Kuruzović 1964.

Zastavnik Šimunić:
Milan Popović 1937.
Slobodan Đurić 1964.

Narednik Gradiški:
Stanišić 1937.

Poljski židov:
M. Jovanović 1937.
Rista Đurđević 1964.

Kapauner, oberkelner:
Branko Jovanović 1937.
Rade Simić 1964.

Infanterist Podravec:
Dobrila Radenković 1937.
Nikola Milić 1964.

Ordonans:
Stojković 1937.
Jovan Nikolić 1964.

Ordonans narednik:
Rade Simić 1964.

Vučjak

premijera:

27. februar 1953.
18. maj 1963.

Obe premijere igране су на sceni Beogradskog dramskog, odnosno Savremenog pozorišta. Prva premijera, 1953. igrana je 36 puta, a druga, 1963. igrana je 15 puta.

uloge:

Polugan, saradnik »Narodne sloge«:
Mihailo Paskaljević 1953. i 1963.
Milan Panić 1963.

Dr Zlatko Strelec:
Milivoje Tomić 1953.
Vlasta Velislavljević 1963.

Venger-Ugarković:
Krum Marčin 1953.
Ivan Đurđević 1963.

Šefredaktor:
Dušan Jakšić 1953.
Pavle Bogatinčević 1963.

Šipušić:
Zvonko Ferenčić 1953.
Rista Đurđević 1963.

Korektor:
Antonije Pejić 1953.
Vlada Živković 1963.

Krešimir Horvat:
Mihailo Viktorović 1953. i 1963.
kao gost.

Marijana Margetićka:
Tomanija Đuričko 1953.
Olivera Marković 1953.
Bosiljka Boci 1963.

Eva Amerikanka:
Olga Ivanović 1953.
Ksenija Jovanović 1953.
Olga Ivanović 1963.
Mira Dinulović 1963.

Jovan Kučić:
Miodrag Popović 1953. i 1963.

Vjekoslav Hadrović:
Milorad Volić 1953.
Sima Janićijević 1963.
Pantelija Grnković:

Živojin Petrović 1953.
Radoslav Pavlović 1963.

Mitar:
Nikola Milić 1953.
Jovan Nikolić 1963.

Lukač:
Sima Janićijević 1953.
Žika Petrović 1963.

Tomerlin:
Vlastimir Stojiljković 1953.
Eugen Verber 1963.

Starac:
Jovan Nikolić 1953.
Petar Matić 1963.

Perekov Juro:
Jovan Jeremić 1953.
Dragan Jovanović 1963.

Lazar Margetić:
Predrag Laković 1953. i 1963.

Evina Mati:
Evka Mikulić 1953.
Branka Pantelić 1963.

Maskerata

premijera:

26. maj 1955, Beogradsko dramsko pozorište
10. oktobar 1963, Jugoslovensko dramsko pozorište.

Prva premijera održana je u Beogradskom dramskom pozorištu i imala je 8 repriznih predstava. Druga premijera održana je u Jugoslovenskom dramskom pozorištu i igrana je 29 puta.

uloge:

Don Kihot:
Milorad Volić 1955.
Stevo Žigon 1963.

Kolombina:

Olivera Marković 1955.
Dara Čalenić 1963.

Pjero:

Vlastimir - Duza Stojiljković 1955.
Zoran Ristanović 1963.

Saloma

premijera:

10. oktobar 1963.

Predstava je održana u Jugoslovenskom dramskom pozorištu i imala je 29 repriza.

Na rubu pameti

premijera:

24. oktobar 1963.

Dramatizacija: Vera Crvenčanin

Premijera je održana u Jugoslovenskom dramskom pozorištu i igrana je 79 puta.

Povratak Filipa Latinovića

premijera:

20. februar 1970.

Dramatizacija: Vera Crvenčanin
Premijera je održana u Jugoslovenskom dramskom pozorištu i igrana je 25 puta.

Reditelji Krležinih dramskih dela izvedenih na beogradskim pozorišnim scenama

Dr Branko Gavela:

»U agoniji« 16. juna 1928.
»Gospoda Glembajevi« 11. maja 1929. u Narodnom pozorištu.

Emil Nadvornik:

»Leda« 18. februara 1937. u Narodnom pozorištu.

Hirsan Cankov, kao gost:

»U logoru« 2. decembra 1937. u Narodnom pozorištu.

Dragoljub Gošić:

»Gospoda Glembajevi« 4. aprila 1946. u Narodnom pozorištu.

Dr Hugo Klajn:

»Gospoda Glembajevi« 4. aprila 1946. u Narodnom pozorištu.

Bojan Stupica:

»U agoniji« 30. novembra 1946. u Narodnom pozorištu. »U agoniji« 9. marta 1959. sa tri čina. »Leda« 17. aprila 1953. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu. »Areteji« 29. decembra 1959. u Narodnom pozorištu. »Gospoda Glembajevi« 19. oktobra 1962.

Raša Plaović:

»Gospoda Glembajevi« 14. juna 1952.

Predrag Dinulović:

»Vučjak« 27. februara 1953.
»Vučjak« 18. maja 1963.
»U logoru« 11. marta 1964. u Beogradskom dramskom — Savremenom pozorištu.

Minja Dedić:

»Legende«, »Kraljevo«, »Kristifor Kolumbo« i »Maskerata« 26. maja 1955. u Beogradskom dramskom pozorištu.

Miroslav Belović:

»Saloma« i »Maskerata« 10.

oktobra 1963. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.

Mata Milošević:

»Na rubu pameti« 24. oktobra 1963. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.

Tomislav Tanhofer:

»U agoniji« 19. maja 1965. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.

Aleksandar Ognjanović:

»Leda« 4. maja 1972. u Savremenom pozorištu.

Milenko Maričić:

»Gospoda Glembajevi« 13. maja 1973. u Narodnom pozorištu.

Tomislav Durbešić, kao gost:

»Nepoznat netko« — rezital, izbor iz Krležinog poetskog stvaralaštva, 29. oktobra 1972. u Teatru poezije »Đuro Salaj«.

Vera Crvenčanin:

»Povratak Filipa Latinovića«, 20. februara 1970. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.

Gostovanja u Krležinim komadima na beogradskim scenama

pozorišta:

Zagrebačko kazalište:

13. marta 1924.

»Vučjak« u Narodnom pozorištu

22, 24. i 25. maja 1947.

»Gospoda Glembajevi« u Narodnom pozorištu

6. februara 1961.

»Gospoda Glembajevi« u Narodnom pozorištu

1. februara 1969.

»U agoniji« (sa trećim činom) u Narodnom pozorištu

Zagrebačko dramsko kazalište:

29. aprila 1954.

»U logoru«

30. aprila 1954.

»Golgota«

umetnici:

Bela Krleža:
kao barunica Šarlota Kasteli - Glembaj u »Gospodi Glembajevima« na premijeri 11. maja i do kraja sezone 1928/1929. i u istoj ulazi 4. marta 1953.

ida Pregarac — Kavčić:
kao barunica Šarlota Kastelli - Glembaj u »Gospodi Glembajevima« 6. septembra 1932.

Dubravko Dujšin:
kao Leone u »Gospodi Glembajevima« 8. maja 1936. I kao Dr Križovec u »U agoniji« 9. maja 1936.

Nada Vorni:
kao Laura Lenbah u »U agoniji« 29. maja 1936.

Lidija Mansvetova:
kao Laura Lenbah u »U agoniji« 4. decembra 1936.

Tito Stroci:
kao Oliver Urban u »Ledi« 18.
i 23. februara; 4, 14. i 22. marta
1937. i 14. oktobra i 23.
novembra 1937. i kao Leone u
»Gospodi Glembajevima« 29.
aprila 1957.

Ela Hafner — Đermanović:
kao Klara u »Ledi« 14. marta
1937.

Hrisan Cankov:
reditelj Narodnog teatra u Sofiji
postavio je na scenu Narodnog
pozorišta u Beogradu »U logoru«
2. XII 1937.

Sava Severova:
kao Laura Lenbah u »U agoniji«
na premijeri 30. novembra 1946.
i kasnije na svim predstavama
i obnovi 1. februara 1956, kao
i na premijeri 9. marta 1959. sa
dopisanim trećim činom. Kao
barunica Šarlota Kasteli-
Glembaj 27. januara i 11. maja
1954. u drami »Gospoda
Glembajevi«.

Georgi Stamatov:
kao Ignac Glembaj u
»Gospodi Glembajevima« 26. i
28. februara 1948.

Jolanda Đačić:
kao barunica Šarlota Kasteli-
Glembaj u »Gospodi
Glembajevima« 22. maja 1953.

Meri Boškova:
kao barunica Šarlota Kasteli-
Glembaj u »Gospodi
Glembajevima« 4. maja 1955.

Ilija Džuvalekovski:
kao Ignac Glembaj u »Gospodi
Glembajevima« 27. juna 1957.

Jelka Asić:
kao Laura Lenbah u »U agoniji«
10. decembra 1961. i 24. januara
1962.

Likovni umetnici u izvođenju Krežinih dela na beogradskim scenama

Scenografi:

Vladimir Ždrinski:
»U agoniji« 16. juna 1928. u
Narodnom pozorištu.

Ljubo Babić:
»Gospoda Glembajevi« 11. maja
1929. u Narodnom pozorištu.

Milica Bešević:
»Leda« 18. februara 1937. u
Narodnom pozorištu.

Stanislav Beložanski:
»U logoru« 2. decembra 1937. u
Narodnom pozorištu.

Jovan Križek:
»Gospoda Glembajevi« 4. aprila
1946. i 14. juna 1952. u
Narodnom pozorištu.

Bojan Stupica:
»U agoniji« 30. novembra 1946.
i 9. marta 1959.
»Aretej« 23. decembra 1959. u
Narodnom pozorištu.
»Leda« 17. aprila 1953. u
Jugoslovenskom dramskom
pozorištu.

Nina Šišova:
»Vučjak« 27. februara 1953. u
Beogradskom dramskom
pozorištu.

Dušan Ristić:
»Maskerata« 26. maja 1955. u
Beogradskom dramskom
pozorištu.

Miroslav Dedić:
»Legende«: »Kraljevo« i
»Kristofor Kolumbo« 26. maja
1955. u Beogradskom dramskom
pozorištu.

Dušan Stanić:
»Vučjak« 18. maja 1963.
»U logoru« 11. marta 1964.
u Savremenom pozorištu.

Vladislav Lalicki:
»Saloma« i »Maskerata« 10.
oktobra 1963. u Jugoslovenskom
dramskom pozorištu.

Petar Pašić:
»Na rubu pameti« 24. oktobra
1963. u Jugoslovenskom
dramskom pozorištu.
»Gospoda Glembajevi« 13. maja,
1973. u Narodnom pozorištu.

Dorijan Sokolić:
»Leda« 4. maja 1972. u
Savremenom pozorištu.

Mihajlo Simidrijević:
»Nepoznat netko« 1. aprila 1972.
u Teatru poezije »Đuro Salaj«.

Kostimografi:

Vladimir Ždrinski:
»U agoniji« 16. juna 1928. u
Narodnom pozorištu.

Ljubo Babić:
»Gospoda Glembajevi« 11. maja
1929. u Narodnom pozorištu.

Milica Bešević:
»Leda« 18. februara 1937. u
Narodnom pozorištu.

Stanislav Beložanski:
»U logoru« 2. decembra 1937. u
Narodnom pozorištu.

Miroslava Glišić:
»Gospoda Glembajevi« 4. aprila
1946. u Narodnom pozorištu.
»Aretej« 29. decembra 1959. u
Narodnom pozorištu.
»Leda« 17. aprila 1953.
»Saloma« i »Maskerata« 10.
oktobra 1963. u Jugoslovenskom
dramskom pozorištu.

Milica Babić:
»U agoniji« 30. novembra 1946.
i 9. marta 1959. u Narodnom
pozorištu.

Marija Trifunović:
»Gospoda Glembajevi« 14. juna
1952. u Narodnom pozorištu.

Vera Borošić:
»Gospoda Glembajevi« 19.
oktobra 1962. u Narodnom
pozorištu.

Sonja Šerban:
»Vučjak« 27. februara 1953. u
Beogradskom dramskom
pozorištu i 18. maja 1963.

Danka Pavlović:
»Legende«: »Kraljevo« i
»Kristofor Kolumbo« 26. maja
1955. u Beogradskom dramskom
pozorištu.

Dušan Stanić:
»U logoru« 11. marta 1964. u
Savremenom pozorištu.

Ružica Sokolić:
»Leda« 4. maja 1972. u
Savremenom pozorištu.

Slavica Lalicki:
»Nepoznat netko« 29. oktobra
1972. u Teatru poezije »Đuro
Salaj«.

Mirjana Čohadžić:
»Gospoda Glembajevi« 13. maja
1972. u Narodnom pozorištu.

Inga Kostićner:
»Povratak Filipa Latinovića«, 20.
februara 1970. u Jugoslovenskom
dramskom pozorištu.

1. Miroslav Krleža, rad slikara Ljube Babića
2. Odlomak iz Krležinog teksta pre čitanja drame »U agoniji« 1928.
3. Plakat »Vučjaka«, gostovanje zagrebačkog Narodnog kazališta 14. marta 1924.
4. Plakat premijere »U agoniji« u Beogradu, 1928.
5. Zlata Markovac kao Laura Lenbah na premijeri 1928.
6. Aleksandar Zlatković kao Barun Lenbah na premijeri 1928.
7. Raša Plaović kao dr Križovec na premijeri 1928.
8. Zora Zlatković kao Madlen Petrovna na premijeri 1928.
9. Branko Gavela, reditelj i direktor drame Narodnog pozorišta, prvi reditelj Krležinih drama »U agoniji« i »Gospoda Glembajevi« na beogradskoj pozorišnoj sceni.
10. Plakat premijere »Gospoda Glembajevi« u Beogradu, 1929.
11. Raša Plaović kao Leone i Dragoljub Gošić kao Ignac na premijeri 1929.
12. Vojislav Turinski kao dr Altman, Milorad Gavrilović kao stari Fabrici i Aleksandar Zlatković kao Puba Fabrici 1929.
13. Bela Krleža kao Barunica Kasteli - Glembaj 1929.
14. Dragoljub Gošić kao Ignjac Glembaj na premijeri 1929.
15. Dara Milošević kao Sestra Angelika na premijeri 1929.
16. Crtež Vladimira Žedrinskog: Bela Krleža kao Barunica Kasteli, 1929.
17. Crtež Vladimira Žedrinskog: dekor za I čin »Gospode Glembajevih«.
18. Ansambl predstave »Gospoda Glembajevi« na železničkoj stanici u Zagrebu prilikom gostovanja u zagrebačkom Narodnom kazalištu, 1930.
19. Vladimir Žedrinski: karikature glavnih protagonisti predstave »Gospoda Glembajevi«, 1929.
20. Ida Pregarac tumačila je Barunicu Kasteli 1932. i 1936. i Lauru Lenbah 1936—1941. u Krležinim dramama »Gospoda Glembajevi« i »U agoniji«.
21. Plakat obnovljene predstave »U agoniji«, 1936.
22. Premijerni plakat »Lede« u Beogradu, 1937.
23. Božidar Drnić tumačio je uloge: Olivera Urbana u »Ledi« 1937—1939. i dr Križovca 1936—1941.
24. Milivoje Živanović, privatna fotografija, bio je tumač uloge Klanfara u »Ledi« 1937—1941.
25. Scena iz III čina drame »U logoru« na premijeri 1937.
26. Plakat »Gospode Glembajevih«, gostovanje Dubravka Dujšina 1936.
27. Plakat premijere »Gospoda Glembajevi« u Beogradu 1946.
28. Premijerni plakat »U logoru« u Beogradu, 1937.
29. Scena iz I čina »Gospode Glembajevih« 1952.
30. Dara Milošević kao Barunica Kasteli - Glembaj 1952.
31. Ljubiša Jovanović kao Ignac Glembaj 1952.
32. Nevenka Urbanova kao Barunica Kasteli - Glembaj 1952.
33. Božidar Drnić kao Silberbrant 1952.
34. Premijerni plakat »U agoniji« u Beogradu, 1946.
35. Sava Severova kao Laura Lenbah i Božidar Drnić kao dr Križovec u II činu drame »U agoniji« 1956.
36. Ljubiša Jovanović kao Barun Lenbah i Sava Severova kao Laura Lenbah u I činu drame »U agoniji« 1956.
37. Plakat »Gospoda Glembajevi« 100 izvođenje, 1955.
38. Miroslav Krleža sa ansamblom predstave

Katalog

- »Gospoda Glembajevi« posle stote predstave u Narodnom pozorištu, 1955.
39. Premijerni plakat »Lede« u Jugoslovenskom dramskom pozorištu 1953.
40. Bojan Stupica reditelj, postavio je u Beogradu Krležine drame: »U agoniji« 1946, 1959, »Leda« 1953, »Aretej« 1959. i »Gospoda Glembajevi« 1962.
41. Scena iz »Lede« 1953. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu: Viktor Starčić kao Aurel, Mata Milošević kao Urban i Marija Crnobori kao Klara.
42. Mira Stupica kao Melita i Joža Rutić kao Klanfar u »Ledi« 1953. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.
43. Plakat »Gospoda Glembajevi« — gostovanje Hrvatskog narodnog kazališta u Beogradu 1947.
44. Plakat premijere »Gospoda Glembajevi« 1952. u Narodnom pozorištu.
45. Premijerni plakat »Vučjaka« u Beogradskom dramskom pozorištu 1953.
46. Olivera Marković kao Margetićka i Danilo Srećković kao Horvat u »Vučjaku« 1953.
47. Scena iz »Maskerate« 1955. u Beogradskom dramskom pozorištu: Vlastimir Stojiljković kao Pjero, Olivera Marković kao Kolombina i Milorad Volić kao Don Kihot.
48. Plakat predstave »Maskerata« 1955. u Beogradskom dramskom pozorištu.
49. Ljuba Tadić kao Admiral u »Kristoforu Kolumbu« 1955. u Beogradskom dramskom pozorištu.
50. Premijerni plakat legendi: »Kraljevo« i »Kristofor Kolumbo« 1953. u Beogradskom dramskom pozorištu.
51. Scena iz »Kraljeva« 1955. u Beogradskom dramskom pozorištu.
52. Mihajlo Viktorović kao Janez u »Kraljevu« 1955.
53. Premijerni plakat »Areteja« 1959. u Narodnom pozorištu.
54. Scena iz »Areteja« 1959. u Narodnom pozorištu: Božidar Drnić kao Apatriid B, Vasa Pantelić kao Aretej, Raša Plaović kao Morgens i Milan Puzić kao Apatriid A.
55. Plakat »Gospode Glembajevih« — gostovanje Hrvatskog Narodnog kazališta iz Zagreba 1961.
56. Premijerni plakat »Gospode Glembajevi« 1962. u Narodnom pozorištu.
57. Scena iz »Gospode Glembajevih« 1962. u Narodnom pozorištu.
58. Ksenija Jovanović kao Barunica Kasteli - Glembaj i Vasa Pantelić kao Leone Glembaj 1962.
59. Ksenija Jovanović kao Barunica Kasteli Glembaj 1962.
60. Premijerni plakat »Salome« i »Maskarate« 1963. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.
61. Scena iz »Salome« 1963. Olga Spiridonović kao Saloma, Zoran Ristanović kao Prvi Atenjanin, Stojan Dečermić kao Kaj Antonije i Stevo Žigon kao Drugi Atenjanin.
62. Scena iz »Maskerate« 1963. Stevo Žigon kao Don Kihot, Dara Čalenić kao Kolombina i Zoran Ristanović kao Pjero.
63. Premijerni plakat dramatizacije »Na rubu pameti« 1963. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.
64. Scena iz dramatizacije »Na rubu pameti« 1963.
65. Premijerni plakat »Vučjaka« 1963. u Savremenom pozorištu.
66. Scena iz »Vučjaka« 1963.
67. Premijerni plakat »U logoru« 1964. u Savremenom pozorištu.
68. Vlastimir Stojiljković kao Puba, Uroš Glovacki kao Horvat i Zoran Radmilović kao Doktor Gregor u drami »U logoru« 1964.
69. Plakat premijere »U agoniji« sa tri čina 1959. u Narodnom pozorištu.
70. Premijerni plakat »U agoniji« 1965. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.
71. Viktor Starčić kao Barun Lenbah i Marija Crnobori kao Laura Lenbah u »U agoniji« 1965.
72. Stevo Žigon kao dr Križovec i Marija Crnobori kao Laura Lenbah 1965.
73. Premijerni plakat »Lede« 1972. u Savremenom pozorištu.
74. Scena iz »Lede« 1972. u Savremenom pozorištu.
75. Premijerni plakat dramatizacije »Povratak Filipa Latinovića« 1970. u Jugoslovenskom dramskom pozorištu.
76. Scena iz predstave »Povratak Filipa Latinovića« 1970. Marko Todorović kao Baločanski, Zoran Ristanović kao Filip, Adem Čeđvan kao Kirijales i Dara Čalenić kao Bobočka.
77. Plakat scenskog prikaza Krležine poezije »Nepoznat Netko« 1972. u Teatru poezije »Duro Salaj«.
78. Premijerni plakat »Gospoda Glembajevi« 1973. u Narodnom pozorištu.
79. Mira Stupica kao Barunica Kasteli - Glembaj, Petar Baničević kao Leone i Branislav Jerinić kao

- Ignac Glembaj 1973.
- 80. Scena iz predstave »Gospoda Glembajevi« 1973.
 - 81. Ljubiša Jovanović kao Ignac Glembaj i Raša Plaović kao Leone Glembaj u »Gospodi Glembajevima« 1952.
 - 82. Raša Plaović kao Leone Glembaj 1946.
 - 83. Krleža u Beogradu, povodom premijere »Lede« 1937.
 - 84. Izvodi iz kritika na pojedine predstave iz Krležinog repertoara.
 - 85. Pregled svih premijera Krležinih dela na beogradskim scenama.
 - 86. Pregled svih gostiju u Krležinom repertoaru u Beogradu.
 - 87. Fotokopija Sterijine nagrade Mati Miloševiću za predstavu Na rubu pameti».
 - 88. Uvodna legenda.

Stručno veće Muzeja pozorišne umetnosti
SR Srbije

Predsednik: dr Petar Volk, upravnik
članovi:

Siniša Janjić

Olga Milanović

Ksenija Orešković

Vera Petrović

Izdanje Muzeja pozorišne umetnosti
SR Srbije

Autor izložbe i kataloga: Ksenija Orešković

Realizacija: Studio Structure, Beograd

Design: Saveta i Slobodan Mašić

Lektor: prof. Slobodan Ristić

Tehnički urednik: Ratomir Radović

Štampa: Srboštampa, Beograd

Rešenjem broj 413-717/73-02 RSK SRS
oslobođeno poreza na promet.

